O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ♦ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1999 йил 21 апрель, чоршанба • № 32 (11.115) • Эркин нархда сотилади

Ўзбекистон — Чехия:

МАНФААТЛАР МУШТАРАК

20 АПРЕЛЬ куни Чехия Республикаси Бош вазири Милош Земан расмий ташриф билан мамлакатимизга келди. Пойтахт аэропортида юксак мартабали меҳмонни Ўзбекистон Бош вазири Ўткир Султонов кутиб олди.

Дўрмон қароргоҳида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Чехия Бош вазири Милош Земан билан яккама-якка учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувда икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларининг бугунги аҳволи, истиқболдаги режалар, шунингдек, халқаро ва минтақавий хавфсизлик билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Сўнгра икки давлат расмий делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари бўлди. Музокараларда асосий эътибор мамлакатларимиз ўртасидаги муштарак иқтисодий ҳамкорлик масалаларига қаратилди.

— Биз Чехияда кечаётган сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ўзгаришларни диққат билан кузатиб бормоқдамиз, — деди Ислом Каримов, — Чехиянинг НАТОга қабул қилинганини табриклаш баробарида унинг Оврупо Иттифоқига кириш йўлидаги саъй-ҳаракатларини ҳам қўллаб-қувватлаймиз. Таъкидлаш керакки, мамлакатларимиз ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш ҳар икки томон учун ҳам бирдек манфаатлидир.

— Мен Ўзбекистоннинг Ўрта Осиёда муҳим ўрин тутишини яна бир карра таъкидламоқчиман, — деди Чехия Бош вазири Милош Земан. — Шу боис биз Сиз билан ҳамкорликни ривожлантиришдан манфаатдормиз.

Музокараларда Ўзбекистон билан Чехия ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни янада кенгайтириш учун ўзаро иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро қўшма комиссия тузиш зарурлиги таъкидланди. Музокаралар ниҳоясида икки томонлама ҳужжатларни имзолаш маросими бўлди. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ҳамда Чехия Бош вазири Милош Земан Ўзбекистон Республикаси билан Чехия Республикаси ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада ривожлантириш тўғрисидаги декларацияга имзо чекдилар. Шунингдек, икки мамлакат ўртасида автомобиль транспортида халқаро йўловчи ва юк ташиш тўғрисидаги битим ҳам имзоланди.

Шундан сўнг маҳаллий ва хорижий оммавий ахборот воситалари вакиллари учун матбуот анжумани бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Чехия Республикаси Бош вазири Милош Земан журналистларни қизиқтирган саволларга батафсил жавоб қайтардилар.

Шу куни Чехия Бош вазири Ўзбекистон Бош вазири Ў. Султонов ҳамроҳлигида «Ўзэкспомарказ»га ташриф буюрди. Бу ерда «Чехия Республикаси — сизнинг савдо шеригингиз» кўргазмасининг тантанали очилиш маросими бўлди.

Ўзбекистон Бош вазири ҳамроҳлигида Милош Земан Алишер Навоий номидаги миллий боғни сайр қилди ва улуғ шоир ҳайкали пойига гуллар қўйди.

Чехословакиялик юксак мартабали меҳмон Олий Мажлисда бўлиб, Ўзбекистон парламенти раиси Э. Халилов билан учрашди. М. Земан пойтахт марказида қад ростлаган муҳташам Темурийлар тарихи давлат музейини ҳам зиёрат қилди.

Ташриф давомида чехиялик меҳмонларнинг Самарқандда бўлиши, энг йирик «Самарқанд — Прага» Ўзбекистон — Чехия қўшма корхонаси билан танишиши кўзда тутилган.

Шу сонга ● Шу сонга ● Шу сонга ● Шу сонга

ЧИГИТ УНИБ ЧИҚДИ

СИЗ суратларда кўриб турган ушбу лавҳаларни сураткаш мухбиримиз Даврон Аҳмад Янгийўл туманидаги Назарали Ниёзов номли жамоа хўжалигида сўнгги гектарларга чигит қадалаётган кезларда тасвирга тушириб келган эди. Бугун эса хўжаликнинг дастлабки уруғ ташланган майдонларида чигит текис ва қийғос униб чиқа бошлади. Эртаиндин чопиқ тракторлари далаларга олиб чиқилиб, дастлабки ишлов беришга киришилади. Ҳозир 80 гектар ерга чигит экишни хўжаликда биринчи бўлиб тугаллаган Абдумутал Эминов бошлиқ бригадада биринчи ишловни бошлашга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрилмоқда.

— Хўжалигимизда ҳар бир агротехник тадбирни ўз вақтида сифатли қилиб ўтказиш қатъий одат қилиб қўйилган, — дейди хўжаликнинг бош ҳосилоти Йўлчибой Исмоилов.

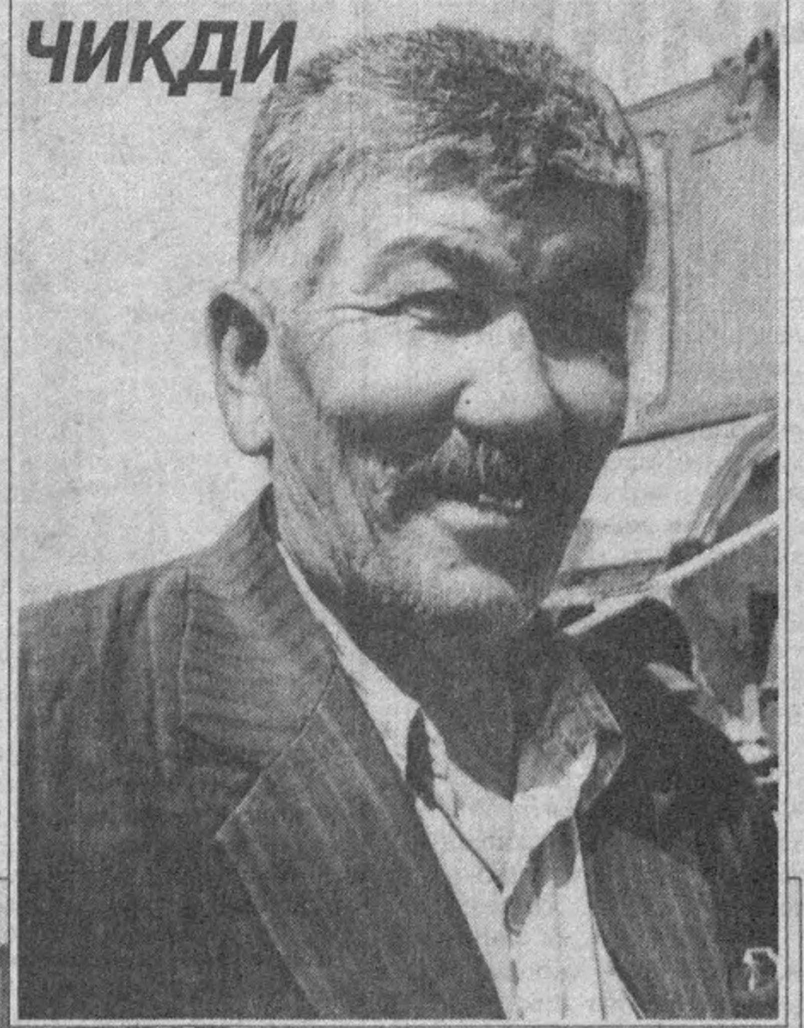

СУРАТЛАРДА: тажрибали механизатор Р. Самадов; чигит экиш пайти.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ

янгиликлар, одамлар, воқеалар

ЭЪЗОЗДАСИЗ, ЁДДАСИЗ

ВИЛОЯТИМИЗНИНГ Қибрай туманида «Қадрлаш ва Хотира куни» олдидан иккинчи жаҳон уруши йилларида қурбон бўлганлар руҳини шод этиш, эл бошига оғир мусибатлар солган мудҳиш жанглардан омон қайтганларни ва ўша оғир дамларда фронт орқасида фидойилик кўрсатган юртдошларимизни эъзозлашга бағишлаб маҳаллаларда, ўқув юртларида турли тадбирлар ўтказила бошланди.

«Эъзоздасиз, ёддасиз», «Фахримизсиз, фахрийлар», «Руҳлари мангу» каби мавзулардаги мулоқотлар шулар жумласидандир.

Туманнинг «Ёнариқ» қишлоғида эса «Хотира боғи» барпо этишга киришилди. Шунингдек, ҳудуднинг турли хўжаликларидаги илгари қад кўтарган ёдгорлик майдонлари истиқлол мафкураси, бугунги маънавиятимизга мос тарзда қайта таъмирланмоқда.

Шаҳло ОБИДОВА.

ЖАЛОЛИДДИН МАНГУБЕРДИГА БАҒИШЛАБ

БУЮК инсон ва мард саркарда Жалолиддин Мангуберди таваллудининг 800 йиллиги олдидан вилоятимиз шаҳар ва туманларида сермазмун тадбирлар ўтказилмоқда. Яқинда ана шундай анжуманлардан бири Юқоричирчиқдаги Янгибозор марказий кутубхонасида бўлди.

Уни Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси Юқоричирчиқ туман бўлими ҳамда марказий болалар кутубхонаси ходимлари ҳамкорликда ташкил этишди.

Мулоқот даврасида «Турон» вилоят кутубхонаси директори ўринбосари Насиба Омонкелдиева, «Камолот» жамғармаси туман бўлими раисининг муовини Сауле Маликова, туман марказий кутубхонаси директори Дилбар Абдукаримова, Янгибозор марказий болалар кутубхонаси раҳбари Равшана Худойбергеновалар миллий қаҳрамонимиз ҳаёти ва фаолияти ҳақида йиғилганларга сўзлаб беришди.

Тумандаги 7-ўрта мактаб ўқувчилари намойиш этган Жалолиддин Мангуберди ҳақидаги саҳнавий чиқишлар қизиқарли бўлди.

Латифжон МАНСУРОВ.

«ОЛИМПИАДА-99»ДАН — ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТИГА

УМУМТАЪЛИМ мактаблари битирувчиларининг республика олимпиадаси ниҳоясига етди. Ғолиб деб топилганлар орасида вилоятимиз вакиллари ҳам анчагина.

Хусусан, Ангрендаги ўзбек-турк лицейи талабалари Ориф Неъматов, Дилшод Ғозиев, 17-мактаб ўқувчиси Дилрабо Тошматова, Тошкент туманидаги республика иқтисодиёт лицейи ўқувчиси Баҳодир Азимов ва бошқалар билимлар синовидан муваффақиятли ўтиб, ҳеч қандай тест синовлари ва суҳбатсиз олий ўқув юртларига қабул қилинадиган бўлдилар.

Акбар АЛИЕВ.

МАҚСАД — БАРКАМОЛЛИК

ЁШЛАРНИНГ «Камолот» жамғармаси Оққўрғон тумани бўлими туман мактабларида «Сиз қонунни биласизми?», «Шунқорлар», «Сиз тарихни биласизми?», «Мен ўзбек тилида сўзлашаман», «Ўзбекистон — азиз Ватаним», «Камолот кубоги» каби кўрик-танловлар, спорт ўйинлари ўтказмоқда.

Бундан мақсад келажак авлоднинг баркамоллигини таъминлаш, Ватанга, она заминга нисбатан меҳр-муҳаббатни кучайтириш, улар билан ғурурланишни тарбиялашдир.

«Сиз тарихни биласизми?» мавзуидаги кўрик-танловда 34-мактаб вакиллари рақобатчиларига нисбатан анча билимдон эканликларини намойиш қилдилар. 14-мактаб ўқувчилари эса «Сиз қонунни биласизми?» кўрик-танлови ғолиби бўлдилар. Бошқа мавзудаги шундай тадбирлар ҳам талабаларнинг қизғин курашлари остида ўтди.

Ғолиблар «Камолот» жамғармаси, халқ таълими бўлими, хўжаликларнинг эсдалик совғалари билан тақдирланмоқда.

Алишер НАЗАРОВ,
«Камолот» жамғармаси Оққўрғон тумани бўлими раиси.

«САРАНЖОМ ВА САРИШТА УЙ БЕКАСИ»

АНГРЕН шаҳар хотин-қизлар қўмитаси халқаро «Экосан» жамғармасининг шаҳар бўлими билан биргаликда «Саранжом ва саришта уй бекаси» кўрик-танловини ўтказишни режалаштирди.

ШУ ЮЗАСИДАН белгиланган тадбирларга мувофиқ кўрик-танловнинг биринчи босқичи маҳалла, корхона ва ўқув муассасаларида бўлиб ўтади. Йилнинг учинчи чорагида шаҳар бўйича якун ясалиб, ғолиблар вилоят кўрик-танловида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритадилар.

Аёлларнинг экологик ва ҳуқуқий-маданий билимларини мустаҳкамлаш, уларнинг атроф-муҳитнинг мусаффолигини таъминлашдаги фаоллигини ошириш мақсадида ўтказилаётган ушбу танлов ғолибларини қимматбаҳо совғалар кутмоқда.

М. ИСАЕВА.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМИНИНГ Қ А Р О Р И

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ КЕНГАШИНИНГ НАВБАТДАГИ XI СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикасининг «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги Қонунининг 17-моддасига биноан:

Биринчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент вилояти Кенгашининг навбатдаги XI сессияси 1999 йил, 22 апрель куни соат 16.00да Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Вилоят ҳокими
У.МИРЗАҚУЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1999 йил, 20 апрель.

ЁШЛАР ТАРБИЯСИ — ДОИМИЙ ЭЪТИБОРДА

ПРЕЗИДЕНТИМИЗНИНГ яқинда бўлиб ўтган республика Олий Мажлисининг XIV сессиясидаги нутқида ўз ифодасини топган йўналишларнинг туб мақсади мамлакат сиёсий, иқтисодий ҳаётини, давлат ва жамият қурилишини юксалтириш, халқ фаровонлигини ошириш, аҳолини янада кучли ижтимоий ҳимоя қилишга қаратилди.

Бу йўналишлар тизимида келажагимиз ворислари бўлган ёшлар тарбияси масаласи муҳим ўрин тутди. Бу бежиз эмас. Янги демократик жамиятни барпо этишда улар асосий таянчдир. Айни вақтда фарзандларимизни ҳар томонлама маънавий етук, Ватанга садоқат, халқимизга меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялашда зиммамиздаги энг муҳим вазифа эканлиги алоҳида таъкидланди. Бу борадаги камчиликлар ҳам очиқ-ойдин айтилди. 16 февралда рўй берган мудҳиш воқеалар иштирокчиларининг аксарияти ҳам ёшлар эканлиги бу масалага янада масъулият билан ёндошиш кераклигини, уларнинг онгини шакллантириш, дунёқарашини кенгайтириш билан боғлиқ тарбиявий ишларни кучайтириш лозимлигини тақозо этмоқда.

Шу йил 17 апрель куни Юқоричирчиқ туманининг «Дўстлик» жамоа хўжалиги маданият саройида бўлиб ўтган балоғатга етмаган ўсмирлар ва ёшлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш вилоят комиссиясининг 1999 йил биринчи чорагидаги иш фаолияти якунларига бағишланган навбатдаги йиғилишида ана шу масалалар атрофлича таҳлил этилди.

Йиғилишда вилоят шаҳар ва туман ҳокимларининг муовинлари, ички ишлар бўлимларининг балоғатга етмаган ўсмирлар назорати бўйича бўлим бошлиқлари, қишлоқ фуқаролар йиғинлари, маҳаллалар оқсоқоллари, республика «Камолот» жамғармаси шаҳар ва туман бўлимларининг раислари иштирок этдилар.

Йиғилишни вилоят ҳокими муовини, балоғатга етмаган ўсмирлар ва ёшлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш вилоят комиссияси раиси Абдукарим Раҳимбердиев бошқарди.

Йиғилишда республика Олий Мажлиси депутати, «Миллий тикланиш» газетасининг бош муҳаррири Иброҳим Ғофуровнинг иштирок этиши ва унинг сессияда кўрилган масалалар, қабул қилинган қонунлар ҳамда Президентимизнинг ушбу сессиядаги маърузалари юзасидан билдирган фикр-мулоҳазалари, берган маълумотлари анжуманга ўзгача руҳ бағишлади.

Хусусан, И. Ғофуров мазкур сессияда ёшлар, ўсмирлар тарбияси билан боғлиқ муаммоларга ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ эътибор берилганини, фарзандларнинг руҳий дунёси учун уларнинг маънавий, ахлоқий етук, жисмонан соғлом бўлиши учун доимо ғамхўрлик кўрсатиш, курашиш энг зарур вазифа сифатида белгилаб олинганини алоҳида эътироф этди. Айни пайтда вояга етмаганлар ўртасида жиноятчилик даражасининг юқорилигича қолаётгани, рўйхатга олинган ишсизларнинг анча қисмини ёшлар ташкил этиши ташвишли ҳол эканлигини ҳам қайд қилди.

Вилоят ҳокимлигида

Хўш, вилоятимизда ёшлар тарбияси қандай йўлга қўйилган? У қай тарзда ҳал этилмоқда? Йиғилишда бу масала юзасидан вилоят ички ишлар бошқармасининг балоғатга етмаган ўсмирлар ва ёшлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш бўлими бошлиғи Одилжон Сотимов ахборот берди. Маълумотларга кўра бу йил аҳвол бирмунча ўзгарганига қарамай ҳали у талаб даражасида эмас. Шу йилнинг уч ойи ичида ўсмирлар томонидан 64та жиноят содир этилган. Тўғри, бу рақам ўтган йилнинг шу вақтдагисига қараганда ўнтага камайган, аммо бу асло хотиржамликка асос бўлолмайди. Аслида битта ҳам жиноят рўй бермаслиги керак. Вилоятнинг Ангрен шаҳри, Оҳангарон, Бўстонлиқ, Оққўрғон туманларида жиноятнинг талончилик, ўғрилик, босқинчилик, безорилик каби турлари ошган. Ўтган йилнинг уч ойи мобайнида 335 нафар бола рўйхатга олинганининг ўзиёқ вилоятда аҳвол ночорлигидан далолат беради. Жойларда айрим қишлоқ фуқаролар йиғинлари, маҳалла оқсоқоллари ўсмирлар тарбияси билан изчил шуғулланмаяптилар. Қатор шаҳар ва туманлар ҳокимликларида маҳалла посбонларини тузиш ҳақидаги гаплар аксарият ҳолларда қоғозда қолиб кетмоқда.

Йиғилишда муҳокама қилинган масала юзасидан Оҳангарон шаҳар ҳокими муовини Ф. Мадумаров, Бўстонлиқ тумани ички ишлар бўлимининг вояга етмаганлар бўйича назорат бўлими бошлиғи Ш. Камолов, Ангрен шаҳар ички ишлар бўлими вояга етмаганлар бўйича назорат бўлими бошлиғи А. Рўзибоев, Зангиота тумани «Ўзгариш» қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Ф. Абдуҳакимов, вилоят прокурорининг ёрдамчиси А. Сатторовлар сўзга чиқдилар.

Улар бундан буён шаҳар ва туманларда вояга етмаган ўсмирлар билан ишлашда масъулиятни кучайтириш зарурлиги, жазодан қайтган шахсларни ишга жойлаштиришга жиддий эътибор бериш кераклиги хусусида ҳамда тарбиявий ишлар борасида йўл қўйилган камчиликларни тезроқ бартараф этиш ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Йиғилишда камчиликларни бартараф этиш бўйича тадбирлар белгилаб олинди.

Шунингдек, муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Айни пайтда йиғилиш хусусида айрим фикрларимизни ҳам айтиб ўтмоқчимиз. Назаримизда, баъзи шаҳар ва туман ҳокимлари муовинлари, бу ишга мутасадди ходимлар, ёшлар, ўсмирлар тарбиясининг нақадар муҳимлигини етарлича ҳис этмаётгандек туюлди. Музокарада сўзга чиққанларнинг нутқларида аниқлик етишмади. Бизнингча ўсмирлар томонидан содир этилган жиноятларнинг туб сабаблари ҳақида ҳам гап бориши керак эди. Бундан буён бу соҳага мутасадди ташкилотлар, хусусан, Халқ таълими бошқармаси, «Камолот», «Нуроний», «Маҳалла» хайрия жамғармалари, хотин-қизлар қўмиталари, маънавият ва маърифат марказлари, қишлоқ фуқаролар йиғинлари ва маҳаллалар ёшлар ва ўсмирлар тарбиясига эътиборни янада кучайтиришлари, бу борадаги ҳаракатларини мувофиқлаштиришлари зарур бўлади.

Саидвали ҲАСАНОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

ЗЎР ҚИЗИҚИШ БИЛАН

БИРИНЧИ чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн тўртинчи сессияси ишини катта қизиқиш билан кузатдик.

Айниқса, мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов сессияда жамиятимиз ҳаётининг сиёсий, иқтисодий, маънавий ва бошқа томонларини янада эркинлаштириш ҳамда ривожлантиришнинг асосий йўналишлари тўғрисидаги кенг қамровли, мантиқан ўткир, мазмунан бой нутқи барча кишиларда унутилмас таассурот қолдирди. Бу тарихий маърузани жамоа бўлиб ўқидик.

Йўлбошчимиз алоҳида таъкидлаганидек, Ўзбекистон ўзи танлаган йўлидан бормоқда. У ўзининг ҳаётийлигини кўрсатмоқда, жаҳон халқларида ҳам катта қизиқиш уйғотмоқда. Кўпчилик мамлакатлар арбоблари, олимлари бу йўлни Ўзбекистонни келажакда буюк давлатга айлантиришнинг энг тўғри, самарали йўли деб тан олмоқдалар.

Ўзбекистонимизнинг ўзига мос, ўзига хос йўли мустақиллик йилларида оламшумул-тарихий самарани берди ва бермоқда. Мамлакатимиз халқ хўжалигининг барча тармоқлари қатори иқтисодиёти ҳам жўшқин ривожланиб бормоқда. Собиқ иттифоқдош мамлакатларнинг бирортаси ҳам бу соҳада диёримиз билан тенглашолмайди.

Президентимиз сессиядаги ушбу маърузасида таъкидлаганидек, Ўзбекистон ўз танлаган йўлидан оғишмай порлоқ келажак сари одим ташлаб боравериди. Биз, бекободлик цементчилар бу йўлни тўла қўллаб-қувватлаймиз ва унга ўз меҳнатимиз билан баҳоли-қудрат ҳисса қўшишга ҳаракат қиламиз. Бозор иқтисодиётига ўтишдаги муайян қийинчиликларга қарамай цемент ишлаб чиқаришни камайтирмаяпмиз. Республикамизда йил сайин кенгайиб бораётган қурилиш миқёслари шуни тақозо этмоқда. Бизнинг клинкер цехимиз ишчи-хизматчилари ҳам корхонамиз жамоаси меҳнати самараси салмоқли бўлишига ёрдам бермоқда. Биргина ўтган йили цехимизда 405 минг тонна клинкер-цементнинг асосий хом ашёси ишлаб чиқарилди. Бу кўрсаткич олдинги йилдагига қараганда 167 фоизни ташкил этди.

Жорий йилда ҳам суръатни пасайтирмасликка ҳаракат қиляпмиз. Ҳар ойда ўртача 35 минг тонна атрофида клинкер куйдиришга эришмоқдамиз. Биз уни янада кўпроқ ишлаб чиқаришга эришиш учун барча имкониятларни ишга соламиз. Бу бизнинг мустақил мамлакатимиз куч-қудрати ортишига, халқимиз фаровонлиги яхшиланишига қўшган улушимиз бўлади.

З. ТУРСУНҚУЛОВ,
«Бекободцемент» ҳиссадорлик жамияти клинкер цехи бошлиғи.

Муносабат

ЭГАЛИК ТУЙҒУСИ

ПРЕЗИДЕНТИМИЗ Олий Мажлиснинг XIV сессиясидаги маърузаларида иқтисодиёт масалаларига тўхталиб, бу соҳадаги асосий вазифа — мулкдорлар синфини шакллантириш эканлигини алоҳида таъкидладилар. Хўжалигимизда ўтган давр ичида деҳқонларда ерга эгалик туйғусини вужудга келтириш, хусусан, фермер хўжаликларини ривожлантириш борасида бир мунча ишлар қилинди.

Ҳозирги пайтда ҳудудимизда ана шундай жамоалардан 4таси фаолият кўрсатмоқда. Таҳлиллар шуни кўрсатдики, улар ер ресурслари, техникадан, мавжуд имкониятлардан оқилона фойдаланиш ҳисобига деҳқончилик маҳсулотларининг кўпайиб, шунингдек, уларни қайта ишлаш ҳисобига даромадларининг ортиб боришига эришиш мумкин бўляпти.

Биз бундан буён ҳам ўз фаолиятимизда мулкчиликни ривожлантиришнинг энг мақбул усулларини ҳаётга татбиқ этиш масаласига эътиборни қаратаверамиз. Зотан, бу — давр талаби, ҳаёт тақозосидир.

Маҳамаджон УСМОНОВ,
Тошкент туманидаги «Тошкент» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси.

ИЛМ-ФАН МУАССАСАЛАРИДА

ОЛИМЛАР ЧЎЛГА ОТЛАНИШДИ

ЎСИМЛИКЛАР дунёсига бўлган қизиқиш республика Фанлар Академияси Ботаника институти олимларининг фаолиятида бош йўналиш ҳисобланади. Ана шу мақсад билан яқинда бу муассаса илмий ходимларининг бир гуруҳи Қизилқумга йўл олдилар.

Бу ҳудудларда қурғоқчиликка ва шўрланишга бардошли яшил бойликлар аниқланиб, инқирозга учраган яйловларни қайта тиклаш, уларни янги ўсимликлар билан бойитиш муаммолари бўйича изланишлар олиб борилади.

Айни пайтда Ўрта Осиёда, хусусан, Ўзбекистонда, чўлланиш, яъни чўл ҳудудларининг кенгайиш жараёни, бу ҳолатнинг олдини олиш чора-тадбирларига оид тадқиқотлар ҳам фан заҳматкашлари фаолиятидан ўрин олган.

Сафарга отланганлар сафи ботаника илмининг турли ихтисосликлари бўйича энг билимдон ва малакали мутахассислардан иборат.

НАШРИЁТ ТУҲФАЛАРИ

ИСТИҚЛОЛ мафкураси республика Фанлар академиясига қарашли «Фан» нашриёти фаолиятида ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда. Кейинги йиллар мобайнида бу муассаса қатор илмий журналлар билан бирга, маънавиятимизга, аждодлар қадриятини тиклашга оид рисолалар, тўпламларни кўплаб чоп этди.

Хусусан, 1998 йилда «Имом ал-Бухорийнинг дунё маданиятида тутган ўрни», «Аҳмад ал-Фарғонийнинг жаҳон фани тараққиётида тутган ўрни» деб номланган мақолалар тўпламлари ўзбек, рус, инглиз тилларида китобхонларга туҳфа этилди. Шунингдек, таниқли шарқшунос олимлар О. Бўриев, Б. Ваҳобовларнинг «Ёзма манбалар ал-Фарғоний ҳақида», Т. Ширинов, Б. Матбобоев, Г. Ивановларнинг «Аҳмад ал-Фарғоний даврида Кубо шаҳри» рисолалари, «Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Шарқ қўлёзмалари тўплами — тарихий фанлар», «Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Шарқ қўлёзмалари — табиий фанлар» тўпламлари, Алишер Навоий 20 жилдли мукаммал асарларининг 13-14 жилдлари, И. Мўминовнинг «Ўзбекистондаги табиий, илмий ва ижтимоий, фалсафий ва тафаккур тарихидан лавҳалар» ҳамда бошқа кўплаб асарлар китоб жавонларидан ўрин олди.

Яқин кунлар ичида нашриёт олимларнинг тезпишар, истиқболли ғўза навларига оид рисолаларини, бозор иқтисодиётига доир монографияларини ҳам босиб чиқаради. Математика ўқитувчиси И. Холмуродов ҳамда У. Холмуродовалар қаламига мансуб «1-1999-3027 йиллар тақвими»дан хоҳлаган ёшдаги киши қачон, қайси кун, қайси соатда туғилгани ёки қандай фазилатларга эгалиги, ўтган ва келгуси йиллар хусусиятлари ҳақида бой маълумотлар олиш имкониятига эга бўлади.

ЭЪТИБОРДА — МАЪНАВИЯТ

ВИЛОЯТИМИЗДА ёшлар тарбиясига эътибор тобора ортиб бормоқда.

Жойларда ўтаётган «Маънавият соатлари», одоб-аҳлоққа бағишланган турли мулоқотлар, ўқув муассасаларида мутахассислар томонидан уюштирилаётган сермазмун тадбирлар йигит-қизларда она юртга садоқат, меҳнатсеварлик, ўзаро хушмуомалалик, камтарлик, билимга, ҳунарга чин ихлос, маданий меросимизга қадриятларимизга ҳурмат туйғуларини мужассамлантиришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Буни Ангрен Давлат педагогика институти талабалари ҳаётида ҳам яққол кўриш мумкин. Олий ўқув юрти олимлари, ўқитувчилар юксак инсоний фазилатли кадрларни тайёрлашда тарбиянинг самарали шаклларидан фойдаланмоқдалар. Хусусан, адабий гурунглар, саҳна томошалари, кулги давралари, фахрийлар билан учрашувлар бунга яққол мисолдир.

Яқинда мазкур олий таълим масканида ўзбек филологиясининг учинчи босқич талабалари ўртасида «Қувноқлик, зукколик ва топқирлик» бўйича баҳс бўлиб ўтди. Турли мавзуларни қамраб олган, томошабинларга завқ-шавқ бағишлаган ўзига хос бу курашда Шоҳида Эгамқулова раҳбарлигидаги гуруҳ ёшлари ғолиб чиқдилар ва совринга сазовор бўлдилар.

Саид АҲМЕДОВ.

ТЕКШИРИШНИНГ ҲАМ МЕЪЁРИ БОР

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Президентининг «Текширишларни тартибга солиш ва назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштиришни такомиллаштириш тўғрисида»ги Фармони эълон қилинганидан сўнг унинг ижроси юзасидан муайян ишлар амалга оширилди.

ФАРМОНГА мувофиқ барча текширишларни мувофиқлаштирувчи республика Кенгаши тузилди ва жойларда унинг ишчи комиссия ҳамда гуруҳлари ташкил этилди. Улар текширишларни мувофиқлаштириш режаларини ишлаб чиқиб, компьютерлаштириш, шунингдек режадан ташқари текширишларни ўтказиш тизимини яратдилар. Бу борада ютуқлар билан бир қаторда айрим камчиликларга ҳам йўл қўйилганлигига қарамай, ўтган даврда муайян тажрибага эга бўлинди.

Чунончи, мулкчилик шаклидан қатъий назар, вилоятда хўжалик юритаётган субъектларнинг молия-хўжалик фаолиятини текширишнинг 1998 йилга мўлжалланган режа-жадвали тузилиб, солиқ бошқармаси, ҳудудий солиқ инспекциялари ҳамда назорат қилувчи бошқа идоралар йил давомида корхона, ташкилот ва муассасалардаги текширувларни шу асосда ўтказди. Шуниси диққатга сазоворки, жами 11 минг 756та режали текширувнинг 8 минг 729 таси икки ва ундан зиёд назорат органи иштирокида ўтказилди. Бундан ташқари юқори ташкилотлар, прокуратура, ички ишлар бўлимлари, миллий хавфсизлик хизмати сўровлари бўйича жами 297та корхона ва ташкилотдан 39тасида текшириш ўтказиш мақсадга мувофиқ эмас, деб топилди. Қолган 258та хўжалик юритувчи субъектдаги режадан ташқари текширишлар назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи республика Кенгашининг рухсатномаси асосида ўтказилди.

Мамлакатимизда демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш юзасидан амалга оширилаётган оламшумул тарихий ишлар жараёни хўжалик фаолияти юритаётган ҳуқуқий ва жисмоний шахсларнинг иқтисодий тараққиётига ҳалал берувчи барча тўсиқларни олиб ташлашни тақозо этади. Чунки, хўжалик юритувчи субъектларнинг фаолиятига ҳар қандай асоссиз аралашув уларнинг иқтисодий салоҳиятлари сусайишига, ишлаб чиқариш самарадорлигининг пасайишига олиб келади ва шартномаларнинг ўз вақтида ҳамда тўла бажарилишига салбий таъсир кўрсатади. Шу нуқтаи назардан қараганда, Президентимизнинг «Хўжалик юритувчи субъектларни текширишни ташкил қилишни тартибга солиш тўғрисида»ги Фармони, Вазирлар Маҳкамасининг ушбу Фармоннинг ижросига қаратилган «Хўжалик юритувчи субъектларни текширишни ташкил қилишни тартибга солишга доир чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори ҳамда Ўзбекистон Республикасининг «Хўжалик юритувчи субъектларнинг фаолияти устидан давлат назорати тўғрисида»ги Қонуни корхона, ташкилот ва муассасалар фаолиятига асоссиз аралашувларга, уларни бир вақтнинг ўзида ва такрор текширишларга йўл қўймасликни таъминлайдиган муҳим ҳужжатлар бўлди, дейиш мумкин.

Ушбу қонун ҳужжатларининг асосий мақсади хўжалик юритувчи субъектлар ва тадбиркорларнинг қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, бюджетдан қарзи бўлмаган ва белгиланган қонуний меъёр ва қоидаларга оғишмай амал қилаётган, барқарор ишлаб турган субъектларнинг бемалол фаолият юритишлари учун шароит яратиб беришдан, назорат қилувчи органлардаги айрим нопок мансабдор шахсларнинг текширувлар ўтказиш чоғида ўзбошимчалик ва порахўрлик қилишлари, хизмат мавқеларидан бошқа қинғир йўллар билан фойдаланишларига чек қўйишдир.

Қарор ва ижро

Янги Фармон ва Қарор аввалгисига нисбатан такомиллаштирилган, янгича йўналишдаги ҳужжатлар бўлиб, текшириш ва тафтишлар сонини кескин камайтиришга қаратилган бир қатор чеклашларни ўз ичига олади. Жумладан, хўжалик юритувчи субъектларнинг молия-хўжалик фаолиятлари бир йилда бир мартадан, бюджетга ва бюджетдан ташқари жамғармаларга солиқ ва бошқа тўловларни ўз вақтида тўлаб келаётган, амалдаги қонуний ва меъёрий ҳужжатларга амал қилаётган, аудиторларнинг йиллик якуний хулосаларига эга бўлган субъектлар эса икки йилда бир мартадан ортиқ текширилмайди ва тафтиш қилинмайди. Бундай текшириш ва тафтишлар узоғи билан бир ой давом эттирилиб, якунланади. Фавқулодда ҳоллардагина, шунда ҳам фақат назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи республика Кенгашининг қарори билан текшириш муддати узайтирилиши мумкин. Қўшимча текширувларга эса республика Кенгашининг қарорига биноан ёки жиноий ишларни тергов қилиш жараёнидагина йўл қўйилади. Турли назорат органлари томонидан бир вақтнинг ўзида текшириш ва тафтиш ўтказиш таъқиқланади, шунингдек, назорат тарзида ўтказиладиган турли текширишлар қатъий чекланади.

Бундан ташқари Фармон ва Қарорда давлат назорати олиб бориш ваколати берилган органлар раҳбарлари ва мансабдор шахсларнинг текшириш ва тафтишларни тартибга солиш ҳамда мувофиқлаштиришга оид қонунларга риоя этиш юзасидан маъсулиятларини ошириш ҳам назарда тутилган. Масалан, бундай шахсларга нисбатан маъмурий жазо чоралари қўлланилиши мумкин. Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи республика Кенгашининг вилоят бўйича ишчи комиссияси корхона, ташкилот ва муассасаларда 1999 йилда ўтказиладиган текширишларни режалаштиришда ана шу талабларни тўла ҳисобга олди.

Президентимиз Фармони ва ҳукумат Қарорининг яна бир муҳим жиҳати шундаки, текширувга чиқадиган ходимлар шаҳодат синовидан ўтказилади ва уларга махсус гувоҳномалар берилади. Шундай шаҳодат синови вилоят солиқ хизмати идораларида ҳам ўтказилди. Жумладан, шаҳодат синовига қўйилган 628 ходимдан 488 нафари корхона, ташкилот ва муассасаларда текшириш ва тафтиш ўтказишга лойиқ деб топилди.

Текширишга борган ходимнинг қўлида тафтиш ўтказиш ҳуқуқини берувчи бундай махсус гувоҳномадан ташқари республика Кенгаши томонидан тасдиқланган текшириш режасидан кўчирма, назорат қилувчи органнинг текшириш ўтказиш тўғрисидаги буйруғи бўлиши шарт. Ушбу буйруқда текширишдан кутилган мақсад, текширишда қамраб олинадиган давр, уни ўтказиш санаси ва тафтиш қилиш вазифаси топширилган мансабдор шахслар рўйхати қайд этилган бўлади.

Агар ушбу ҳужжатлардан бирортаси йўқ бўлса, хўжалик юритувчи субъект текширувчиларни тафтиш ўтказишга қўймаслиги лозим. Унинг бундай ҳуқуқи Вазирлар Маҳкамаси Қарорининг 16-моддасида қайд этиб қўйилган. Тафтиш ўтказилганидан сўнг тайёрланадиган текшириш далолатномасининг бир нусхаси хўжалик юритувчи субъектга тақдим этилиши керак. У текширув натижаларидан рози бўлмаса, текшириш ўтказган назорат органининг юқори ташкилотига ёки судга мурожаат қилишга ҳақли. Бундай ҳолат Президент Фармони ва ҳукумат Қарорига рухсат этилмаган текширишларга йўл қўймаслик мақсадида киритилган.

Хулоса қилиб айтганда, ушбу Фармон ва Қарор хўжалик юритувчи субъектларни ҳам қонуний, ҳам ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишга қаратилган муҳим ҳужжат бўлиб, вилоят ишчи комиссияси ва унинг таркибига кирувчи барча назорат органларидан катта ташкилотчилик ишларини олиб боришни талаб этади.

Ҳ. ҲОШИМОВ,
вилоят давлат солиқ бошқармаси бошлиғи.

ҚОНУН, ОИЛА, МАКТАБ

ВИЛОЯТИМИЗДА ҳуқуқий, маънавий мавзуларда суҳбатлар ўтказиш анъанага айланиб қолди. Бундай учрашувларга маъмурий идоралар раҳбарлари, малакали мутахассислар жалб этилаётгани туфайли яхши самараларга эришиляпти.

Куни кеча Зангиота туманида «Қонун, мактаб ва оила» деб аталган мулоқот давраси бўлди. Унда туман прокурори Малик Эсанов, унинг ёрдамчиси Асатилла Сайфиддинов, туман халқ таълими бўлими мудири Тўлқин Эшонхўжаев, хотин-қизлар қўмитаси раиси Дилором Тошматова, Қатортол қишлоқ фуқаролар йиғини хотин-қизлар қўмитаси раиси Нодира Жумабоевалар сўзга чиқдилар. Уларнинг суҳбатлари иштирокчиларда катта таассурот қолдирди.

Саид ВАЛИЕВ.

Ҳамкорлик робиталари

ЎРТА ОСИЁДА ЯГОНА

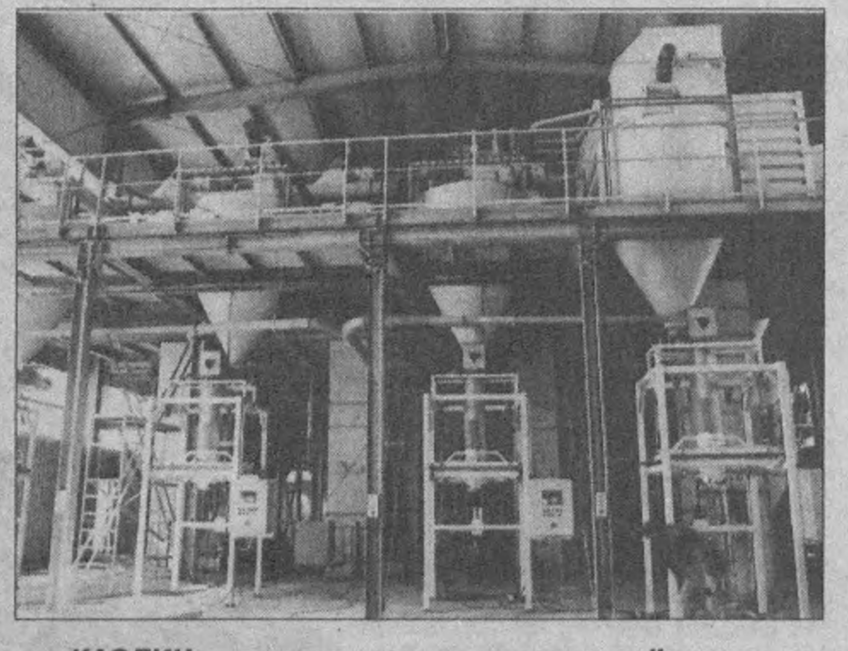

КАОЛИН — гилмоя жуда муҳим хом ашёлардан ҳисобланади. Уни қайта ишлаш йўли билан халқ хўжалигининг турли тармоқлари учун ниҳоятда зарур бўлган турфа маҳсулот олиш мумкин. Илмий-тадқиқот институтларида олиб борилган текшириш ишлари шундан далолат бериб турибди. Уни саралаб, кулолчилик, чиннисозлик, санитария техникаси анжомлари, юқори ҳароратга чидамли ғиштлар, юқори кувватли электр линиялари учун изоляторлар, резина, қоғоз ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқаришда фойдаланиш мумкин.

Шундай бўлишига қарамай Ангрен кўмир конларида «қора олтин» билан йўл-йўлакай қазиб олинаётган бу хом ашё деярли ишлатилмас эди. Шаҳардаги кулолчилик комбинати, республикамизнинг айрим чинни фабрикалари жуда кам миқдорда фойдаланарди.

Шунинг учун сифатли каолин асосан собиқ иттифоқдош республикалардан келтириларди. Ҳозирги вақтга келиб уни олиб келиш жуда машаққатли муаммога айланди. Шуни ҳисобга олиб бундай хом ашёни бевосита у қазиб чиқарилаётган Ангрен шаҳрида саралашни ташкил этишга киришилди.

Бундан сал кам уч йил илгари Ўрта Осиёда ҳам ягона Ўзбекистон-Олмон «Каолин» қўшма корхонасини барпо этишга қарор қилинди. Шундан кейин бир йил давомида ҳар иккала давлат манфаатларига баравар хизмат қиладиган корхонанинг лойиҳаси, техника ҳужжатлари ишлаб чиқилди. Уни қуриш учун 23 гектар ер майдони ажратилди. Корхона иншоотлари пойдеворларига биринчи ғишт эса 1997 йилнинг июнь ойида қўйилди. Шундан бошлаб бунёдкорлик ишлари тўхтовсиз олиб борилмоқда.

Қўшма корхона таъсисчилари бўлган «Кўмир» акциядорлик бирлашмаси ва Олмониянинг «Кулленкомпф коницки ГМБХ» фирмаси ўтган вақт ичида қўлни-қўлга бериб яқин ҳамкорликда ишладилар. Томонлар ўртада тузилган шартномага асосан зиммаларига юклатилган вазифаларни вақтида бажаришга интилмоқдалар, белгиланган маблағларни ажратдилар. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси кафолати билан «Берлинбанк» томонидан 65,5 миллион немис маркаси кредитга олинди. Бундан ташқари, республика «Саноатқурилиш» банки дастлабки кредит маблағини ажратди. Натижада корхонада ишлатиладиган асбоб-ускуналар чет эллардан вақтида келтирилди. Уларнинг ҳаммасини Олмониянинг «Паббауцен» фирмаси етказиб бермоқда. Қурилишда жорий йил бошигача ўзлаштирилган капитал маблағ ҳажми 492,5 миллион сўмга етди.

— Корхонамизни барпо этишда 300 нафарга яқин турли касб эгалари бўлган бинокорлар қатнашмоқда, — дейди биз билан суҳбатда унинг директори Абдуқодир Дадаевич Назаров. — Уларнинг 23 нафари олмониялик ишчи-мутахассислардир. У ишга тушиши билан янги ишчи ўринлари барпо этилади. Биринчи навбатини бошқаришда 100 нафар кишининг қатнашиши назарда тутилмоқда. Корхонамиз йил охирига бориб тўла қувват билан ишга тушгач, яъни иккинчи навбати ҳам фойдаланишга топширилгач, яна 100 кишини ўз бағрига олади. Уларни иш билан таъминлайди...

Корхона йилига икки юз минг тонна гилмоя ишлаб чиқариш қувватига эга. Мавжуд каолин заҳираси эса унинг юз йил давомида ишлашига етади. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда бу қимматли хом ашёнинг мавжуд

ҳажми 45,5 миллион тоннадир.

— Корхонанинг қисқа муддат ичида бунёд этилиши, албатта, қувончли ҳол, — дейди олмониялик мутахассис жаноб Палмер Юрган. — Менинг учун лойиҳа ишларини олиб боришнинг ўзи ижодий бир иш бўлди.

Қурилиш ишларида фаоллик кўрсатаётган ишчи-хизматчилар жуда кўп. Жумладан, «Ўзбекконқурилиш» акциядорлик бирлашмасининг бетончиси Ботир Қурбонов, «Кўмирқурилиш» акциядорлик жамиятидан электрпайвандчи Алишер Холбоев, бетончи Қудрат Қувондиқов, чилангарлар Вячеслав Мамедов, Рустам Боймуродов, монтажчи Ҳусниддин Исмоилов сингари ўнлаб фидойиларнинг хизматлари катта бўлмоқда. Икки давлат ҳамкорлигида бунёд этилаётган қўшма корхона келажакда икки томонлама манфаатдорлик йўлида ўзининг сифатли, харидоргир маҳсулотлари билан жаҳон бозорига ҳам чиқади.

* * *

Шундай қилиб, Ўзбекистон-Олмония «Каолин» қўшма корхонаси маҳсулот бера бошлади. Йилига 500 минг тонна каолин хом ашёсини қайта ишлаш қувватига эга бўлган мазкур иншоотнинг ишга туширилиши кончилар шаҳрида катта байрамга айланди.

Шу муносабат билан бўлиб ўтган тантанали йиғилишни очган вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари Ҳ. Асатов қўшма корхонанинг вилоят иқтисодиётидаги аҳамияти ҳақида қисқача гапирди.

Йиғилишда олмониялик шериклар вакиллари Саксония вилоятининг меҳнат ва иқтисодиёт масалалари бўйича вазири, доктор К. Шоммер, Олмониянинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Р. Биндзай, «Паббауцин» фирмасининг ижрочи директори Фройнт жаноблари сўзга чиқиб, қўшма корхона икки мамлакат ўртасида ўзаро фойдали иқтисодий алоқалар мустаҳкамланиб бораётганлигининг ёрқин далили эканлигини таъкидладилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А. Исаев сўзга чиқди.

Мунаввара ИСОҚУЛОВА,
Гулжаҳон ЖАББОРОВА.

• Корхона цехларидан бирининг кўриниши.
• Олмония томонидан бош муҳандис Сигмар Шулц, Ўзбекистон томонидан бош муҳандис Мираъло Муратоев, лойиҳа раҳбари Палмер Юргин иш юзасидан ўзаро суҳбатлашмоқдалар.
• Лаборатория бошлиғи Любовь Иванова ва лаборант Фарида Галеевалар иш устида.
Даврон АҲМАД олган суратлар.

БЕКОБОДЛИК «ТЕМИР ХОТИН»

ҲАЁТ йўли ғоят мураккаб. Унинг сўқмоқлари, паст-баланд чўққиларидан ўтиб, тўсиқларни мардонавор енгган одамгина ўз ўрнини топади, эзгу ишларга қўл ура олади. Бекобод туманидаги «Авангард» жамоа хўжалигининг фаоли Назирахон Боқиева ана шундай фидойи инсонлардан.

— Очиғи, мен бундай аёлларни бадиий асарларда, киноларда учратганман, — дейди хўжалик бошқаруви раиси Хўжаахмад Бобомуродов, — 1998 йилнинг январь ойлари боши эди. Менинг олдимга Назирахон иймaнибгина кириб келди. Ўзбек аёлига хос ҳаё, одоб билан саломлашди, ҳол-аҳвол сўрашди.

— Келинг, Назирахон, — дедим.

У дилидагини ошкор этолмай, бироз тараддудланиб турди-да, менга қаради.

— Агар майли десангиз, бригада бошлиғи бўлиб ишлайман! — деди.

Дабдурустдан айтилган бу таклифдан ўйланиб қолдим. Одатда аксинча бўларди-да. Биз раҳбарлар бирон ўрта бўғин кадрни ишга олмоқчи, лавозимга тайинламоқчи бўлсак, обдон далада ишлаётганларни ўрганардик, кузатардик. Сўнг таклиф қилардик. Айримлари дарҳол рози бўлишса, айримлари тайсаллашарди. Шунда биз уларга далда берардик. Сизга ишонамиз, ўзимиз ёрдам берамиз, албатта, эплаб кетасиз, деб кўнгилларини кўтарардик.

Бу аёл бўлса... У нимасига ишоняптийкин, кимга суянмоқчи? Шунда унинг ҳаёти, одамлар ўртасидаги мавқеи ҳақида мулоҳаза қила бошладим. Аслида у жамоани ташкил этишда, уни оёққа турғазишда фаол қатнашган миришкор деҳқоннинг қизи. Лекин ҳалигача далага чиқиб, кетмон чопганини эслаймайман. Лекин ўзи яшаётган ҳудудда, маҳаллада ҳамма уни иззат-ҳурмат қилади. Ташкилотчи аёл сифатида ном қозонган. Тўй-ҳашамларга бошқош. Маъракаларда-ку, сира ҳам қўл қовуштириб турмайди, қўлидан келган ёрдамини аямайди, иложи бўлса, бола-чақаси билан ёпирилиб, бирон бечораҳолнинг юмушини енгиллаштирсам, мушкулини осон қилсам, деб тиниб-тинчимайди. Эҳтимол у одамларга суянаётгандир, уларга ишонаётгандир. Бошқача бўлиши мумкин эмас. Бундай ўтюрак аёл билан бирга ишлашганим бўлсин.

— Майли, мен рози, — дедим. Назирахон қувониб кетди...

У ишни бригада аъзолари ва ўзи истиқомат қилаётган маҳалладаги одамлар билан суҳбатлашишдан бошлади. Қишлоқни ташлаб, шаҳарга ишга кетаётган ёшлар билан эса алоҳида мулоқот ўтказди.

— Юртбошимиз айтяптилар-ку, келажак сизларники, деб. Ҳар қандай оғир юмушларни сизларсиз бажаролмаймиз. Келинглар, биргалашиб, жамоамизнинг довруғини кўтарайлик. Оз-моз қийинчилик бўлиши мумкин. Лекин ҳаммаси ўтиб кетади. Яна бир-икки йилдан кейин турмушимиз бутунлай ўзгаради, бунга мен кафил, — деди.

Дилдан чиқарилиб айтилаётган бу гаплар ёшларни тўлқинлантирди, уларда ҳам жонажон хўжаликлари равнақи йўлида астойдил ишлаш иштиёқини уйғотди. Назирахон кўпни кўрган, тажрибали деҳқонлар билан ўзига ажратиб берилган 46 гектар

1999 йил — Аёллар йили

майдонни қадамба-қадам айланиб чиқди. Уларнинг таклиф ва мулоҳазаларини эшитди. Биринчи навбатда ариқзовурларни тозалаш керак. Ўзи шундай ҳам сув етишмайди. Ариқ-зовур тоза бўлиб, сув равон оқса, бор сув экинга келади. Исроф бўлмайди. Шундай қилишди.

Далаларга маҳаллий ўғит олиб чиқиб солишди. Экин майдонлари қайтадан текисланди. Ер сифатли шудгорланди. Ягана пайтида бу муҳим тадбирнинг ўтказилишини тажрибакор деҳқонлар назорат қилиб бордилар. Чеканка ҳам ўз вақтида бўлди. Маъмурият ҳам ваъдасининг уддасидан чиқди. Назирахон бошлиқ жамоа ишларининг бароридан келиши учун уларни ижтимоий қўллаб-қувватлаб турди. Шундай қилиб, биринчи йилнинг ўзидаёқ мўл ҳосил етиштирилди.

— Ёрдамчи олмаймиз, ўз кучимиз билан териб оламиз, — деди Назирахон.

У бу гапни жамоа аъзоларига ишониб айтган эди. Улар ишончни оқладилар. Натижада даромаднинг бир тийини ҳам четга чиқмади. Ҳар бир жамоа аъзосининг йиллик ўртача даромади 60-70 минг сўмни ташкил этди. Бригада хўжаликдагина эмас, туманда биринчилардан бўлиб режасини бажарди, ҳар гектаридан 24 центнер ўрнига 30 центнердан хирмон кўтарилди. Бунда механизаторлардан Маъмур Хўжаназаров, сувчилар Пўлат Худойбердиев, Омон Ҳамроқулов, Тўлқин Исмадиёров, Мамадали Шукуров, жамоа аъзоларидан Унгулсин Холиқова, Баҳром Холиқов ва бошқалар ҳар бир ишда ўрнак кўрсатдилар.

— Назирахон фақат ишдагина эмас, ҳаётда ҳам бошқа кўпгина аёлларимизга намуна бўлиб келмоқда, — дейди хўжаликнинг бош ҳосилоти Солижон Бозорқулов. — Мен бу аёлни консерва заводида ишлаб юрган пайтидан бошлаб яхши биламан. У заводдан келганидан сўнг ҳам кечаси алламаҳалгача тиним билмасди. У уста пазанда. Шунинг учун ҳам тўй қилмоқчи бўлганлар кўпинча унга ҳар хил пишириқлар тайёрлаб бериш ҳақида илтимос қилишар, буюртма беришарди. Бу ҳам майли-я, у ёнига болаларини олволиб, қўни-қўшниларнинг уй-жойларини таъмирлашда ҳам жонбозлик кўрсатади.

Биз Назирахондан қачон дам олишини сўрадик. У кулиб, «мен ишлаб туриб дам оламан», деб жавоб берди. Фарзандлари Олимжон, Наргиза, Шавкатларни ҳам шу руҳда, сабр-матонатли, иродали қилиб тарбиялаяпти. Дангасалик, ишёқмаслик улар учун мутлақо ёт нарса!

Мен унинг гапларини тинглаб беихтиёр сиз «бекободлик темир хотин экансиз», деб юбордим ва ҳижолат тортиб ундан кечирим сўрадим. Лекин унга менинг бу гапларим сира ҳам оғир ботмади.

— Юртбошимизга минг раҳмат, бу йилни Аёллари йили деб эълон қилдилар. Биз бу ишончни оқлаш учун яна ҳам ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилишимиз керак.

Бу йил ҳосилдорликни 35 центнерга олиб чиқиш ҳаракатидамиз. Ҳар бир ишда ҳисоб-китоб бўлади. Бу йил ҳам юқори ва сифатли ҳосил етиштирамиз, ҳар бир жамоа аъзосининг йиллик ўртача даромади 90-100 минг сўмдан кам бўлмайди, деган ниятни йўлдош қилиб олиб, дала ишларини бошлаб юбордик.

Дарҳақиқат, бугунги тараққиёт ва фаровонлик йўлида биз амалга ошираётган ишлар эртанги ёруғ кунларимизнинг асоси бўлади. Назира Боқиева ана шу хайрли ишнинг олдинги сафида бўлиш учун астойдил ҳаракат қилмоқда.

Пардабой ЭРГАШЕВ.

СЎНГГИ ИМКОНИЯТНИ БОЙ БЕРМАСЛИК КЕРАК

Оққўрғон туманидаги «Султонобод» жамоа хўжалиги 1996 йилни 10 миллион 386 минг сўм, 1997 йилни 36 миллион 73 минг сўм зарар билан якунлаб, қулоғигача қарзга ботиб қолди. Буёғи — таназзул. Наҳотки, инқироздан қутулишнинг иложи бўлмаса?

ИЛОЖИ йўқ нарсанинг ўзи йўқ деганларидек, имконият топилди. Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Қишлоқ хўжалиги корхоналарини санация қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори вилоятда иқтисодий ночор аҳволга тушиб қолган саккизта хўжалик қатори «Султонобод»ликларнинг ҳам жонига аро кирди. Аввалига қарорнинг учинчи бандига мувофиқ хўжаликнинг мавжуд 4 миллион 415 минг сўмлик дебиторлик қарзлари республика «Пахта-банк»инининг туман бўлими ёрдамида тўла ундириб олинди. Иккинчи навбатда эса ҳукумат қарорида белгилаб қўйилганидек, асосий кредиторлик қарзлари 2003 йилдан бошлаб тўлаш шарти билан беш йилга кечиктирилди. Бюджетга, шунингдек пенсия тўловларидан мавжуд қарзларни тўлаш муддатлари эса икки йилга узайтирилиб, 2000 йилдан тўланадиган қилинди. Пенсия, бандлик, ижтимоий суғурта ва йўл жамғармаларидан қарзлар 2001 йилдан бошлаб икки йил давомида тўланадиган бўлди. Хўжалик учун яратилган яна бир муҳим қулайлик шуки, қарзлар учун кечиктирилган муддатлар давомида пения ёзилмайди.

Аввалги раҳбарларнинг лаёқатсизлиги, масъулиятсизлиги оқибатида хўжаликнинг бутун мол-мулки эгасиздай бўлиб, пароканда аҳволга тушиб қолган эди. Уни тартибга келтириш учун бир бошдан қайта ҳатлаб чиқилди. Биринчи навбатда умумий қиймати 3 миллион 575 минг сўм бўлган ижтимоий, маданий-маиший объектлар хўжалик тасарруфидан чиқарилиб, маҳаллий бошқарув органлари балансига ўтказилди. Бу билан шундай ҳам қулоғигача қарзга ботиб ётган хўжалик ортиқча сарф-ҳаражатлардан халос бўлди. Хўжаликка мутлақо фойда келтирмай, бекор ётган 120 минг сўмлик мол-мулк сотилиб, беҳуда солиқ тўлашдан қутилинди.

Энди хўжаликнинг бошқарув аппарати ва умуман, далада ишлаётганлар сонини аниқлаб, мавжуд экин майдонларига мос ҳолга келтириш зарур эди. Рўйхат қилиб чиқилганда маълум бўлдики, хўжалик аъзолари 850 кишидан, шу жумладан бошқарув ходимлари 37 кишидан иборат экан. Бундай аҳволда ҳар бир ишловчига бир ярим гектардан ҳам ер тўғри келмайди. Демак, уларнинг рўзғор тебратишда қийналиб қолишлари аниқ. Шуни ҳисобга олиб, ҳукумат қарорининг ўн бешинчи бандига мувофиқ далада ишлайдиганлар 275 нафарга қисқартирилиб, 575 киши қолдирилди. Шу жумладан, бошқарув тизимида 37 киши ўрнига асосан мутахассислардан иборат бўлган 18 ходим ишлайдиган бўлди. Хўжалик туман марказига туташ бўлганлиги сабабли дала ва бошқарув тизимидан бўшатилган кишиларни меҳнат биржаси орқали ишга жойлаштириш анча осон кўчди.

Иқтисоди ночор аҳволга тушиб қолган ҳамма хўжаликларда бўлгани каби «Султонобод»ликлар ҳам меҳнатлари ҳақини вақтида ва тўла ололмаганлари боис кейинги йилларда ёлчитиб ишламай қўйган эдилар. Санация муносабати билан уларда хўжаликнинг моддий жиҳатдан қайта тикланишига умид уйғотиш, бундан буён қилган меҳнатларига қараб даромад олишларига ишонтириш учун, аввало, пахтачилик ва ғаллачиликда оила пудрати усулини тўла жорий этиш ҳамда ҳукумат томонидан белгиланган санация тадбирининг мақсад-моҳиятини уларга тушунтириш лозим эди.

— Очиғини айтганда, санация нима эканлигини, уни қандай тартибда жорий этиш лозимлигини бошида ўзимиз ҳам охиригача тушуниб етмагандик, — дейди ташқи бошқарувчи Эргаш Файзиев. — Аммо қишлоқ хўжалигида

Санация: таҳлил ва сабоқ

кўп йил ишлаб орттирган тажрибаларимиз қўл келди. Изландик, йўлакай ўргандик ва одамлар ўртасида ташвиқот-тарғибот кучайтирдик. Қолган барча муаммолар иш жараёнида ўз ечимини топиб борди. Бунда кўп йиллардан бери ёлчитиб иш ҳақи олмаган дала меҳнаткашларига ҳар ойда канда қилмай аванс пули берилгани ҳал қилувчи роль ўйнади.

Ҳақиқатан ҳам пахта ва ғалла майдонларидан ўзларига алоҳида ер ажратиб берилиб, етиштирган ҳосилига қараб даромад олиши белгилаб қўйилгани ҳамда ҳар гектар ер ҳисобига 750 сўмдан ой сайин бўнак пули берилиб борилгани одамларни далада иштиёқ билан ишлашга ундади. Уч-тўрт гектардан ер олган пудратчилар ҳар ойда 4-5 минг сўмдан пул олиб, рўзғор тебратиш ташвишларидан бироз бўлсада қутулдилар. Бундан ташқари хўжалик ҳам ун, ёғ каби кундалик эҳтиёждаги озиқ-овқат маҳсулотларидан ёрдам бериб турди.

Ҳукумат қарорида белгилаб қўйилганидек, санация қилишнинг энг муҳим шартларидан бири банкда алоҳида ҳисоб рақамини очиб, бундан буён қилинадиган сарф-ҳаражатларда қатъий тартиб ўрнатиш эди. Бу тадбир ҳам йилнинг биринчи чорагиданоқ ўз самарасини бера бошлади. Ортиқча ва самарасиз харажатлар барҳам топди. Натижада йил якунида бошқарув ҳаражатларини қисқартиришнинг ўзидан 510 минг сўм иқтисод қилингани маълум бўлди. Бундан ташқари 410 минг сўмлик ёнилғи-мойлаш ашёлари, 100 минг сўмликдан зиёд ўғит ва яна кўплаб кимёвий дорилар тежаб қолинди.

Эътироф этиш керакки, бир неча йилдан бери миллион сўмлаб зарарига ишлаб келаётган хўжалик айнан шу тежамкорлик ҳисобига санациялашнинг дастлабки йилидаёқ фойда билан чиқди. Гарчи олинган соф фойда айтишга арзимайдиган даражада (130 минг сўм) бўлсада, муҳими шундаки, рентабелликка эришишнинг йўли аниқлаб олинди. Аввало, меҳнаткашларнинг пешона тери билан топилаётган ҳар бир тийинининг қадрига етиб, уни ҳуда-беҳуда сарфлашга чек қўйилди. Энг муҳими — ҳам даромад орттириш, ҳам уни тасарруф этишнинг мақбул йўллари тушуниб олинди.

Аммо тан олиш керакки, хўжаликда асосий тармоқдан бири бўлган пахтачиликда санациядан кутилган мақсадга тўла эришилмади. Ҳосилдорлик 21,2 центнерда қолди. Умумий даромад 42 миллион 888 минг сўм бўлгани ҳолда, сарф-ҳаражат 47 миллион сўмдан ошиб кетди, яъни таннарх даромаддан юқори бўлди. Агар ғалладан 38,2 центнердан ҳосил олиниб, 5 миллион 885 минг сўм даромад кўрилмаганда ва тежамкорликка зўр берилмаганда, 1998 йил зарар билан якунланиши мумкин эди.

Хуллас, санация хўжаликни қай йўсинда бошқариш, асосий эътиборни нималарга қаратиш, бевосита далада ишлаётганларни қандай омиллар билан рағбатлантириб бориш зарурлигини яққол кўрсатди. Бу йилги мавсумда ана шу тажрибадан келиб чиқиб, иш юритиш режалаб олинди. Чунончи, ҳар ойда бериб бориладиган бўнак пули ўтган йилгидек, гектар ҳисобига 750 сўм эмас, балки 1200 сўм қилиб белгиланди. Тирикчиликнинг бугунги даражаси шуни тақозо этади.

Ўтган йил сабоқларидан хулоса чиқарилиб, бу йилги мавсумга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрилди. Экиндан бўшаган майдонлар куздаёқ шудгорланди. Кўкламда эса экишга сифатли тайёрланди. Натижада 887 гектар майдонга «С-6524» навли чигит қисқа муддатларда сифатли қилиб экиб олинди. Дастлабки уруғ тушган майдонларда чигит қийғос униб чиқа бошлади. Ҳадемай, дастлабки ишлов бошлаб юборилади.

474 гектар майдондаги «Юна» нав буғдойнинг ривожи ҳар йилгидан ҳам яхши. Ташқи бошқарувчининг таъкидлашига қараганда, камида 40 центнердан ҳосил ўриб-янчиб олиш мумкин. «Бироқ биз асосан пахтачиликда кескин бурилиш ясашимиз керак, — дейди у. — Бусиз хўжаликнинг рентабеллик даражасини кўтариб бўлмайди. Бунга эришолмасак, санациядан кутилган мақсад ҳам барбод бўлиши мумкин. Бу йил биз учун ажратилган имкониятнинг иккинчи йили. Шу муҳлат тугагунча, хўжаликни ўзини ўзи эплаб кетадиган даражага кўтариб олишимиз шарт. Акс ҳолда, ҳукумат қарорида белгилаб қўйилганидек, хўжалик банкрот корхоналар қаторига қўшилади».

Тўғри, санация — иқтисодий таназзул ҳолатига келиб қолган хўжаликлар учун давлат томонидан яратилган сўнгги имконият. Уни бой бермаслик учун барча чораларни кўриш зарур.

Абдусамад ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

МЕТАЛЛ — САНОАТГА

БЕКОБОДДАГИ «Ўзметкомбинат» акциядорлик ишлаб чиқариш бирлашмасида қора ва рангли металлар парчалари ва чиқитларини тайёрлаш ҳамда қайта ишлаш учун топширишни назорат қилиш ва мувофиқлаштириш бўйича республика комиссиясининг мажлиси бўлди.

Унда Республика вазирликлари ва идоралари, ҳудудий бошқарув органлари, шунингдек, иккиламчи металл хомашё тайёрлаш билан шуғулланувчи корхона ва ташкилотлар раҳбарлари иштирок этди.

Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Бош Вазирининг ўринбосари, комиссия раисининг ўринбосари А. Исаев бошқарди.

Шу йилнинг биринчи чорагидаги иш якунлари барча вазирликлар, идоралар, концернлар, уюшмалар, бирлашмалар, шунингдек, минтақалар қора металл парчаларини тайёрлаш ва топшириш режаларини бажарганини кўрсатди. «Ўзметкомбинат» акциядорлик ишлаб чиқариш бирлашмасига топширилган металл парчалари, мавжуд заҳираларни ҳисобга олганда, металлургларнинг 4-5 ой давомида барқарор ишлаши учун етарлидир.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Қора ва рангли металлар парчалари ва чиқиндиларини тайёрлаш, сақлаш, эҳтиётлаш ва топшириш тартиби тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаётгани кўриб чиқилди.

Мажлис иштирокчилари қора ва рангли металлр парчалари ҳамда чиқитларини етказиб бериш, уларни ташиш учун шартнома тузиш масалаларини ҳам муҳокама қилдилар.

(ЎзА).

Миллий дастур

УЧ ОЙДА КАСБ ЎРГАНАСИЗ

ҲАЁТДА табиатан тиниб-тинчимайдиган, эл манфаати йўлида изланишдан толмайдиган, умр бўйи одамларга яхшилик қилишни ўзларининг эзгу мақсадлари деб биладиган кишилар бўлади. Улар бутун фаолиятлари давомида ана шу ниятларини рўёбга чиқаришга интилиб яшайдилар. «ХВС» фирмаси қошида очилган ўқув марказида уч ой таълим ва ҳунар ўрганиш жараёнида унинг раҳбари Ҳуршид Воҳидов ҳақида бизда шундай тасаввур ҳосил бўлди.

...Ёшларга оталаридек меҳрибон, айни пайтда, талабчан Ҳуршид ака мамлакатимизда рўй бераётган ўзгаришларни чуқур идрок этар экан, кўнглига тугиб қўйган хайрли ишига дадил киришди.

1996 йилнинг апрели эди, ўшанда. Бўлғуси тадбиркорни Яккасарой тумани ҳокимлигида самимий қабул қилишди. Унинг ўқув марказида жадаллаштирилган тарзда компьютер ва инглиз тилини ўргатиш, бухгалтерия ишларини компьютер орқали амалга ошириш, бичиш, тикиш, андозалаш, компьютернинг ўзига хос хусусиятлари, котиба-референтлик бўйича уч ойлик курслар очиш тўғрисидаги режаларини тинглашар экан, ҳокимиятдаги мутасадди раҳбарлар уни марказнинг директори сифатида табриклаб, Ҳуршид акага оқ йўл тиладилар.

Албатта, ўқув марказини ташкил этишнинг ўзи бўлмасди. Белгиланган ихтисосликлар бўйича талабаларни ўқитиш учун, аввало, замонавий моддий база, энг малакали мутахассис-ўқитувчилар керак эди. Ташкилотчилик борасида бой тажриба орттирган, серғайрат Ҳ. Воҳидовнинг бу йўналишдаги ҳаракатлари зое кетмади. Ўқув-маркази учун пойтахтимизнинг Абай кўчасидаги 1-уйининг 7-қаватидан кераклича хоналар ажратилди ва улар энг такомиллашган компьютерлар билан жиҳозланди. Ўқитувчиларни марказга жамлашнинг ҳам йўли топилди. Бу мақсадда тадбиркорга олий ва ўрта махсус ўқув юртлари билан яқиндан ҳамкорлик ўрнатилганлиги қўл келди.

— Уч йилдан буён фаолият кўрсатаётган масканимизда Ф. Воҳидов, А. Маҳмудов, Ш. Холмуҳамедова, Ғ. Хўжанов, И. Бескоровойная, Н. Пўлатова, О. Кочеткова, М. Исроилов каби қатор юқори малакали муаллим-мутахассислар тиришқоқ ёшларимизга танлаган ихтисосликлари бўйича чуқур билим бермоқдалар, — дейди директор биз билан мулоқотда. — Улар курсни тугатганларидан кейин мутахассисликлари бўйича шаҳодатномага эга бўладилар.

— Битирганлар қаерларда ишлашлари мумкин? — сўрадик суҳбат давомида.

— Республикамиз халқ хўжалигида бирон соҳа йўқки, унга компьютер кириб бормаган бўлсин. Кадрларимиз «Трансбанк», саноат-қурилиш банклари тизимида, республика Фанлар академияси илмий-тадқиқот институтларида, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» компаниясида ва кўплаб хусусий корхоналарда хизмат қилишмоқда.

Биз шу куни марказ ўқув курсларининг бошқарувчиси Умида Расулова билан ҳам суҳбатлашдик. У ҳар бир курсда 17-20 атрофида талабалар билим олаётгани, касб ўргатиш учун қулай шароитлар, ўқув марказининг тўқимачилик комбинати яқинидаги тармоғида ҳам кўплаб ёшлар сабоқ олишаётгани хусусида гапириб берди.

— Ўқув марказига ташриф буюрганларга муаллимларимиз фақат ўз фанларидан машғулотлар ўтибгина қолмай, — деди бошқарувчи, — уларнинг маънавий дунёсини шакллантириш, ёшларни она юртимизга меҳр-муҳаббат, садоқат, энг муҳими мамлакатимизда ислоҳотлар туфайли эришилаётган ютуқларнинг қадрига етиш, уларни ўзларининг фидокрона меҳнатлари билан бойитиш руҳида тарбиялашга катта аҳамият бермоқдалар.

Биз «ХВС»дан бой таассуротлар билан қайтдик. Бу билим даргоҳида ўқишга қизиқувчи ёшларнинг йил сайин кўпайиб бораётганлиги бежиз эмаслигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

Шаҳло БЕКНАЗАРОВА.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

мамлакатлар ● одамлар ● воқеалар

НАВБАТДАГИ ЭЪТИРОФ

ЯҚИНДА Лондонда Ўзбекистон Республикасининг Буюк Британиядаги элчихонаси томонидан ташкил этилган «Марказий Осиёдаги барқарорлик — демократияни ривожлантириш учун шароит» мавзуидаги илмий конференция ўзига хос йиғинга айланди.

Анжуманда Англия пойтахтидаги Шиллер халқаро университети олимлари, Тошкентдаги Жаҳон иқтисоди ва дипломатия университети ўқитувчилари, инглиз ва мамлакатда таҳсил олаётган хорижий, шу жумладан, «Умид» жамғармаси орқали бу ерга келган ўзбекистонлик талабалар ҳам қатнашдилар.

Конференция ва маърузаларнинг мавзулари британияликларнинг мустақил тараққиётнинг Ўзбекистон тажрибасига бўлган қизиқишлари билан ҳамоҳанг бўлди. Сиёсатшунослар, жамият тараққиётининг ўтиш даври назарияси ва тажрибаси бўйича экспертларнинг гувоҳлик беришларича, Ислом Каримовнинг Лондонда «Керзон-пресс» нашриётида инглиз тилида нашр этилган «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китоби инглизлар учун ўзига хос қўлланмага айланди. Уларнинг таъкидлашларича, Ўзбекистон Президенти нуқтаи назарларининг ҳаққонийлигини ҳаётнинг ўзи тасдиқлаб турипти. Зотан, бугунги кунда оламшумул, минтақавий ва миллий хавфсизликни

Ўзбекистон ва жаҳон

бир-биридан ажратиб бўлмайди. Барқарорлик демократияни ривожлантириш учун муҳим шароит сифатида биринчи ўринга чиқмоқда. Айнан шунинг учун ҳам тажрибада исботланган иқтисод ва жамиятни ислоҳ қилишнинг «ўзбек модули» халқаро ҳамжамият томонидан яна бир карра ўта тўғри деб эътироф этилмоқда.

Ўзбекистон элчиси Ф. Тешабоев конференцияни очар экан, мамлакат барқарорлиги ва тараққиётининг демократик тамойиллари ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларнинг муваффақиятли амалга ошишига имкон бераётганини муаян далиллар асосида исботлаб берди.

Жаҳон иқтисоди ва дипломатия университети сиёсатшунослик кафедраси профессори Э. Султонованинг «Диний фундаментализм ва экстремизм — Марказий Осиёдаги барқарорлик учун жиддий таҳдид» маърузасида йиғилганлар диққати шу йил 16 февралда Тошкентда содир этилган фожеали воқеаларға қаратилди. Маърузачи, хусусан, содир бўлган воқеалар халқни дунёвий демократик давлат қуриш, уни халқаро ҳамжамият билан интеграциялашуви йўлида мамлакат раҳбари атрофида янада жипслаштирганлигини таъкидлаб ўтди.

АҚШнинг Лубнон ва Эрондаги собиқ элчиси, айни пайтда Шиллер университетининг халқаро муносабатлар ва дипломатия куллиёти маслаҳатчиси, профессор Ж. Ламбракис ўз чиқишини диний фундаментализм муаммоларига, унинг Яқин Шарқ ва Шимолий Африка мамлакатларининг ижтимоий-сиёсий тараққиётига ҳамда умуман давлатлараро хавфсизликка туғдираётган таҳдидига бағишлади.

Мазкур университет декани Д. Холмберг икки давлат университетлари ўртасидаги алоқаларнинг ривожланиши, уларнинг кадрлар тайёрлаш, демократик тараққиёт тажрибасини ўрганиш соҳаларидаги ҳамкорлигининг аҳамиятини алоҳида қайд этиб ўтди. У ўзининг 163 мамлакатдан, шу жумладан, Ўзбекистондан ҳам талабалар таҳсил олаётган олий ўқув юрти иш тажрибаси билан ўртоқлашди.

Баҳс ва мунозараларда фаол иштирок этган Шиллер университети профессори Б. Раштон, ўзбекистонлик талабалар О. Сулаймонов, О. Погосянлар Ўзбекистон халқини ҳеч қандай куч танлаган йўлидан оғдира олмаслигини таъкидладилар.

Жамшид МУТАЛОВ,
«Жаҳон» АА мухбири.

ҲАМ КАНЦЛЕР, ҲАМ РАИС

ХАЛҚДА, Оллоҳ берса қўшқўллаб беради, деган нақл бор. Олмония Федератив Республикаси канцлери Герхард Шрёдер етакчи Олмония социал-демократлар партиясининг раиси этиб сайланди. Мазкур партиянинг мамлакат пойтахти Боннда бўлиб ўтган навбатдан ташқари мажлисида шундай қарор қабул қилинди. Ҳозиргача мазкур Олмония социал-демократлар партиясига Оскар Лефонтен раислик қилиб келаётган эди.

МАЪРАКА БОШҚА, ТАНТАНА БОШҚА

КЕЛАЁТГАН жума, шанба ва якшанба кунлари Вашингтонда НАТО ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган тантаналар ва учрашувлар бўлиб ўтади.

Бу ҳақда АҚШ давлат департаментининг юқори мартабали ходими хабар қилди. У маърака бошқа, тантана бошқа, Косоводаги воқеалар туфайли Шимолий Атлантика уюшмаси таваллуд топган кунга бағишланган тадбирларни орқага суриш хато бўлур эди, деб айтди.

НАТО жаҳонда тинчлик қадриятларига хизмат қилувчи ташкилот ҳисобланади. 1949 йилда мазкур ташкилотни тузган аждодларимиз ҳам баайни ана шу мақсадларни кўзлаган эдилар, деб таъкидлади департамент ходими. Эндиликда НАТО истиқболни кўзлаб фаолият кўрсатмоғи лозим. Хусусан, 2005 ёхуд 2010 йилларда қандай хавф-хатарга дуч келишимизни ҳозирданоқ тасаввур этишимиз лозим. Ана шу тадбирлар мажмуаси уюшманинг Вашингтонда ўтказиладиган саммитида ошкор этилади.

Давлат департаменти вакилининг гапларига қараганда, НАТО ўзининг стратегик тамойилларини ўн йилда бир марта кўриб чиқади. Бундай янгиланиш 1991 йилда Совет Иттифоқи нураганидан сўнг — коммунизм ҳалокатга учраганидан кейин рўй берган эди. Ўша даврдан буён ер куррасида қатор қалтис вазиятлар вужудга келдики, бундай ҳолатлар келажакда биз янгича йўналишларда ҳаракат қилишимизни тақозо этди. НАТО ўтмишдаги синовлардан муваффақиятли ўтди. У келажак имтиҳонларига ҳам бемалол бардош бера олади. Вақт бизнинг вазифаларимиз тўғри ҳал этилаётганлигини кўрсатмоқда.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

➧ РОССИЯ Федерацияси Давлат Думаси Югославияни Россия ва Беларусь Иттифоқига қўшилиши тўғрисидаги қарор лойиҳасини асос учун қабул қилди. Бу мақомни ёқлаб, 326 нафар депутат овоз берди. 46 киши қарши чиқди.

➧ ОЛМОНИЯ парламенти — Бундестаг ҳозирги пойтахт Бонндан Берлинга кўча бошлади. 66 йиллик танаффусдан сўнг шу йил сентябрь ойида парламент мажлислари собиқ Рейхстаг биносида бошланади.

➧ Туркия парламентига муддатидан илгари сайловлар ўтказилмоқда. Унда парламентга 550 депутат, маҳаллий ҳокимият идораларига 3 минг нафардан зиёд халқ вакиллари сайланадилар.

➧ Ал-Жазоирда бўлиб ўтган президент сайловларида 62 яшар Абдулазиз Бутефлика ғалаба қозонди. Унинг номзоди учун 74 фоиз аҳоли овоз берди.

➧ ТОЖИКИСТОН президенти Имомали Раҳмонов ташриф билан АҚШга жўнаб кетди.

➧ МИНСКДА «Беларусь, Россия ва Янги Оврупо» мавзуида халқаро семинар бўлиб ўтди. Унда собиқ СССРнинг собиқ президенти Михаил Горбачев маъруза қилди.

● ***ҚАДИМИЙ Ҳиндистонда эътиборга сазовор жойлар кўп. Судх Махадев ибодатхонаси ҳам ана шундай асори-атиқалардан бири ҳисобланади.***

Р. ПАСРИЧ сурати.

МАЖЛИС — ИККИТА, МАСАЛА — БЕҲИСОБ

СИНХУА ахборот маҳкамаси мухбирининг хабар қилишича, 26 апрель куни Вашингтонда саноати ривожланган етти давлат молия вазирлари ва Марказий банклари раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтади. Унда Буюк Британия, Канада, Франция, Олмония, Италия, Япония ва АҚШ вакиллари иштирок этадилар. Маълумки, жорий йилнинг февралида ушбу давлатлар вакиллари қатнашувида ўтказилган анжуманда валюта алмашув курси тизими ва молиявий инқирозни бартараф этиш юзасидан икки маротаба мажлис ўтказишга келишиб олинган эди. Биринчи мажлис 11 март куни Олмонияда бўлди. Энди эса Вашингтон йиғини. Иштирокчилар мажлис иккита бўлгани билан кўриладиган масалалар сон-саноқсиз, деб ҳисобламоқдалар.

ЯНА УЧРАШУВ

КОРЕЙС давлатлари ўртасида барқарорлик ўрнатишга қаратилган тўрт томонлама музокараларнинг навбатдаги босқичи 24 апрелда — шанба куни Женевада бўлиб ўтади. Навбатдаги учрашув ана шундай саммитнинг бешинчиси бўлиб, унда Шимолий Корея, Жанубий Корея, АҚШ ва Хитой ҳукуматлари вакиллари иштирок этадилар. Музокаралардан кўзланган асосий мақсад Корея ярим оролида тинчлик ўрнатиш ва минтақада хавфсизликни таъминлашдан иборатдир.

ДУНЁНИНГ *турли* ГЎШАЛАРИДА

● ЧЕХИЯ полицияси ходимлари баҳоси қарийб 17 миллион АҚШ долларига тенг миқдордаги гиёҳвандлик моддалари билан шуғулланувчи контрабандани фош этди. Ҳуқуқ-тартибот хизматчиларининг бу иши гиёҳвандликка қарши курашда катта ютуқ, деб тан олинмоқда. Ҳамма иш Чехиянинг Мельник шаҳридаги улгуржи моллар омборига Колумбиядан келтирилган мева-чеваларни жойлаштиришдан бошланди. Лекин, сезгир ходимлар ноз-неъматлар орасидан 138 килограмм кокаин топиб олдилар. Бу «заҳри қотил» Марказий ва Шарқий Оврупо бозорларида сотиш учун мўлжалланган экан.

● КОЛУМБИЯЛИК этикдўз Хайеме Гарсия 450 ўлчамли этик тикди. Унинг узунлиги — 3 метр, кенглиги 1,03 метр, чуқурлиги — 73 см. Уни ясаш учун уста хом ашёларга 330 доллар сарфлади. 72 кунда оёқ кийими тайёр бўлди. Х. Гарсия эндиликда Гиннес китобига киришни умид қилиб турибди.

● ОЛМОНИЯНИНГ Литвадаги элчихонаси ходими обдон кайф қилиб олди ва ўз машинасида «учиб кетди». Йўлда уни ДАН ходими тўхтатди. Олмониялик дипломат текширувга боришдан бош тортиб, жанжал кўтарди. Маҳаллий телекўрсатув ходимининг суратга оладиган камераси ойнасини чилпарчин қилди...

Олмония элчихонаси ҳозир ўз дипломатининг тақдирини ҳал қилмоқда. У сўзсиз «уйига» жўнатиб юборилса керак.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

СЕН АЗИЗ ЭТСАНГ ИНСОННИ...

Хотира ва Қадрлаш куни олдидан

ЁШЛИК-БЕБОШЛИК, деб бежиз айтмайдилар. Ғўрлик қилиб қўйишинг табиий. Ана шундай пайтларда оталар «сен ҳали ҳаётнинг аччиқ-чучугини тотиб кўрмагансан, этингни мўйчинак тишламаган» деб танбеҳ берардилар. Мен маҳалламизда истиқомат қилувчи Шер ака Дўстмуҳамедов ҳақида ўйлаганимда негадир бу гаплар, бу танбеҳлар ёдимга тушади. Шер аканинг ҳаёти кўз ўнгимда гавдаланади.

Дарвоқе, маҳалладошлар орасида унинг ўз ўрни, обрўси, нуфузи бор. Эҳтимолки, менинг бу гапларим айримларга ёқмас. «Шер аками, жуда кўп бўлар-бўлмас гапларни айтиб, миянгизни қоқиб қўлга беради-да», дейишлари мумкин. Лекин шу нарса аёнки, Шер аканинг ана шу «бўлар-бўлмас» гаплари мағзида аччиқ ҳақиқат бўртиб туради. Тўғри гапнинг эса тўқмоғи бўлади. Туғишганингга ҳам ёқмайди. Ҳақгўйлик, ростгўйлик, номақбул ишлар хатти-ҳаракатлар билан чиқиша олмаслик, айримларга ўхшаб бировларнинг орқасидан гапиргандан кўра камчиликларини шартта ўзининг бетига айтиш ҳислатлари бу уруш даҳшатларининг гувоҳи бўлган, эл-юрт озодлиги, тинчлиги дея қон кечган инсоннинг ҳаётдан чиқарган хулосалари инъикосидир.

— Сиз нима дейсиз? — сўрайман маҳалла оқсоқоли Раҳмат ака Собировдан.

— Ҳақ гапни айтдингиз, — дейди у. — Қани энди ҳамма ҳам Шер акага ўхшаса. Бундайларнинг бори яхши! Улар маҳалланинг кўрки, улар ўзларининг мулоҳазали, андишали сўзлари билан сизни ўйлашга, етти ўлчаб бир кесишга даъват этадилар. Минг афсуски, эндиликда уларга ўхшаганлар анча камайиб қолди. Бор-йўғи саккиз киши. Лекин ҳар бирининг ўзига хос фазилати, мавқеи бор. Мана, Матёқуб ака Қўшжоновни олиб кўрайлик. Олим ва файласуф, ниҳоятда камтар, камсуқум инсон. Уруш даҳшатларини ўз кўзи билан кўрган бу одам бир олам иш қилиб қўйган бўлишига қарамай, мақтанишни сира хуш кўрмайди. Маҳаллада маънавиятни шакллантиришда у кишининг хизматлари катта. Ёшлари саксонга қараб кетаётган бўлишига қарамай, ҳали ҳам жамоат ишларида фаолдирлар. Урушда беқиёс қаҳрамонлик намуналарини кўрсатган Насир ака Қодировнинг айни кунлардаги ҳаёт тарзидан ёшлар ҳар қанча ўрганишса, ибрат олсалар арзийди. Қуддус ака Мажидов бир суҳбатда «Жангу-жадаллардан омон-эсон юртимга қайтсам, қолган умримни эл-юртга холис хизмат қилишга бағишлайман» деб астойдил ният қилганликларини билдирган эдилар. Қарангки, бу киши ниятларига етиш учун астойдил ҳаракат қилдилар, узоқ вақт маҳаллага оқсоқоллик қилиб, ниятларини рўёбга чиқариш учун курашдилар.

Абдураҳим Қаюмов, Абдулла Зокиров, Ёқуб Зокиров, Николай Глушченко сингари отахонларни ҳам маҳалла аҳли эъзозлаб, ҳурматини ўрнига қўйиб келяпти.

— Хотира ва Қадрлаш кунида биз бу отахонлар билан маҳалла аҳли ўртасида учрашув ўтказамиз. Кўпроқ ёшларни таклиф этамиз. Бир пиёла чой устида улар билан суҳбат қурамиз. Отахонлар ўзларининг ҳаёт йўллари, тажрибалари ҳақида сўзлаб берадилар. Биз уларни «Маҳалла» жамғармаси ҳисобидан баҳолиқудрат мукофотлаймиз. Ўша куни маҳалламизда истиқомат қилган марҳум уруш қатнашчиларини (улар йигирмага яқин) ҳам хотирлаймиз, эслаймиз. Уларнинг яхши ишлари, ўгит ва насиҳатлари, ҳислатларини ёдга оламиз.

Бу тадбир маҳалланинг яқинда сайланган оқсоқоли Раҳмат ака Собировнинг келгусида амалга оширмоқчи бўлган ва бўлаётган хайрли ишларидан бир шингил...

Дарвоқе, маҳалла — ота-онанг, деб бежиз айтмайдилар. Маҳалла — бу Ватаннинг бир бўлаги, ўзаги. Ўзини ўзи бошқариш органи. Ҳукуматимизнинг маҳалла обрў-эътиборини оширишга эътибор бераётганида ҳикмат кўп. Одамлар ўзларининг дарду-ҳасратларини энг аввало, маҳалла оқсоқолига айтадилар, шодликларини, қувончларини биргаликда баҳам кўрадилар. Маҳалла оқсоқоли эса адолат юзасидан иш кўриб, ҳар бир тадбирни ўз атрофига уюшган меҳнат ва уруш фахрийлари билан бамаслаҳат амалга оширса мақсадга эришиш осон бўлади. Одамларнинг дардига тезроқ малҳам топилади. Тўй-ҳашамларни ўтказишда эса борини юзага чиқариш, кўпчиликнинг бошини қовуштириб, уларни эзгу ишларга йўналтириш мумкин бўлади. Бундай маҳалланинг обрўси, эл-юрт ўртасидаги нуфузи ортиб бораверади. Демакки, маҳалланинг Ватан ободлиги, истиқболига қўшадиган ҳиссаси салмоқли бўлади.

Собир Раҳимов туманидаги Асқар Убайдуллаев номли маҳаллада ҳали кўп ишлар қилинишига ишончимиз комил.

Носир РИХСИЕВ.

СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ*СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ*

Миллий кураш

ПОЛВОНЛАР ПАРКЕНТДА БЕЛЛАШДИЛАР

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси соврини учун фарғонача кураш бўйича республика турнири Паркентда ўтказилди

БУ БЕЖИЗ эмас, албатта. Чунки, Паркент деганда, нафақат ширин-шакар мевали боғу узумзорлар, балки елкаси ер искамаган номдор полвонлар ҳам кўз олдимизга келади. Бу ерда тўю байрамлар ҳали-ҳануз полвонларнинг беллашувларисиз ўтмайди.

Ҳа, Паркентда полвонлар кўп, миллий кураш ишқибозлари эса ундан ҳам кўп. Бу сафар ҳам кураш майдонига томошабинлар сиғмай кетди. Мусобақанинг расмий очилиш маросими минглаб ишқибозларнинг олқишлари ва карнай-сурнай садолари остида бошланиб, турнирнинг байроғи кўтарилгач, полвонлар беллашувига старт берилди.

Биринчи бўлиб майдонга... етмиш ёшли Эркин ота ва Йўлдош оталар чиқишди. Улар республиканинг турли вилоят ва шаҳарларидан келган полвонлар баҳсини рамзий маънода бошлаб беришлари керак эди. Бироқ ёшликдан курашиб улғайган, кенг давра ва катта майдонларни кўп кўрган бу полвонлар кексаликка ҳали бўй бермаганликларини намойиш этиб, росмана беллашдилар. Томошабинлар ҳам бундан завқланиб, отахонларни қийқириқ ва қарсаклар билан олқишлашди.

Шундан сўнг ўнта жамоага бирлашган 70 нафар полвон ўртасида вилоят ва шаҳарлар бўйича алоҳида ғолиблик учун етти вазн тоифасида кураш бошланди. Дастлаб гиламга чиққан ака-ука У. Маҳамадов ва А. Маҳамадовлар 60 ҳамда 66 килограмм вазнларда рақибларини енгиб, Тошкент вилояти полвонларининг руҳини кўтаришди. Пойтахт вилоятининг яна бир вакили Б. Икромов жамоадошлари ғалабасидан руҳланиб, 73 килограмм вазнли полвонлар орасида ғолиб чиқди. Фақат 81 ва 100 килограмм вазндаги полвонлар беллашувидагина омад Фарғона вилояти вакиллари Ш. Маматов ва А. Тўрақуловларга кулиб боқди. Қолган 90 ва 100 килограммдан зиёд вазнли полвонлар баҳсида ҳам Тошкент вилояти вакиллари устунлик қилишди.

Шаҳар жамоалари ўртасидаги беллашувларда пойтахтликлар тўртта вазн тоифасида ғолибликни қўлга киритдилар. Қолган уч вазнда Наманган, Сирдарё ва Андижон шаҳарлари вакиллари ҳурмат шохсупасининг биринчи поғонасига кўтарилдилар.

Турнирнинг мутлақ ғолиби унвонини қўлга киритиш учун ўтказилган беллашувлар, айниқса, қизиқарли бўлди. Ўз рақибларини кетма-кет мағлуб этган фарғоналик Аҳмаджон Тўрақулов билан наманганлик Нуриддин Ғозиев финалда ўзаро беллашдилар. Юз килограммдан зиёд вазнлилар баҳсида ҳам ғолиблик шоҳсупасига кўтарилган А. Тўрақулов бу сафар ҳам ўзининг энг кучли полвон эканлигини исботлаб, турнирнинг мутлақ ғолиби унвонини қўлга киритди.

Мусобақа пировардида турнирнинг ғолиб ва совриндор жамоалари аниқланди. Бунда полвонлар вилоят ва шаҳар жамоаларига ажратилмай, улар эришган натижалар қўшиб ҳисобланди. Натижада тошкентликлар биринчи ўринни эгаллашди. Иккинчи, учинчи ўринлар фарғоналик ва наманганлик полвонларга насиб этди.

Ўз вазн тоифаларида ғалаба қозонган курашчиларга спорт устаси унвони берилиб, турнир совринлари ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

Турнирнинг диққатга сазовор янгилиги шу бўлдики, 1999 йил Аёллар йили деб эълон қилинганлиги муносабати билан барча ғолиб полвонларнинг оналарига аталган махсус совғалар ҳам тақдим этилди.

Мусобақалар давомида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси соврини учун ўтказиладиган ушбу турнирни анъанага айлантириш хусусида фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Турнирнинг тантанали очилиш маросимида республика Жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раиси Баҳодир Маҳситов, вилоят ҳокимининг муовини Абдукарим Раҳимбердиев, Паркент тумани ҳокими Туроб Холтоев иштирок этди.

Самад ЙЎЛДОШ.

***СУРАТЛАРДА:* турнир беллашувларидан лавҳалар.**

Даврон АҲМАД олган суратлар.

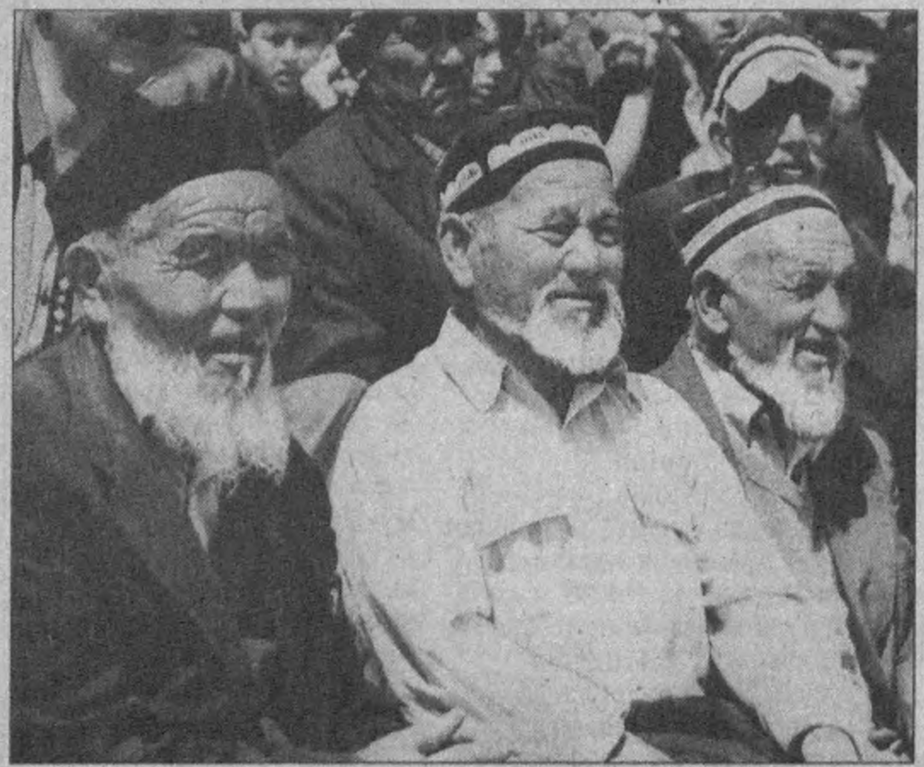

БУ ТУРФА ОЛАМ

• Наполеон ниҳоятда истъедодли одам бўлган экан. У бир вақтда тўрт нафар котибга тўрт хил ҳужжат ёки мактубни (диктовка қилиб) айтиб турган.

* * *

• Дунёдаги энг кичкина ит — чихуахуа. У одамнинг чўнтагига бемалол жойлашади.

* * *

• 1600 йилда жаҳон бўйича 600 (олти юз) миллион одам бўлган экан. 1982 йили эса жаҳонда 600 (олти юз) миллион ногирон борлиги қайд этилибди.

* * *

• Колибри — дунёдаги энг жажжи ва чиройли қушча. Унинг катталиги атиги асаларидек, вазни 1,5-3 граммгача бўларкан.

* * *

• Швед олими Тогд Эразининг таъкидлашича, дунёдаги энг сергап инсон 4 ёшдаги бола экан. У суткасига 12.000та сўзни тўхтовсиз гапирар экан.

* * *

• АҚШда газеталар давлат хазинасига йилига 31-32 миллиард доллар маблағ туширар экан. Шундан 25 миллиард доллари фақат реклама ва эълонлардан тушадиган даромаддир.

Мақсуд МУХАНОВ тайёрлаган.

Шеърият

БУ ҒУНЧАНИНГ БИР КУН ОЧИЛМОҒИ БОР

Мана, яна келдинг бўлиб келинчак,
Сепларинг турланар мисли камалак,
Сендек чирой очар мен севган малак,
Оғзингдан гуллабон қўйма, Наврўзим.

Қушлардек ўйларим айлади парвоз,
Куйладим булбулга бўлиб жўровоз.
Гулларингдек ёрим гўзал-сарвиноз,
Оғзингдан гуллабон қўйма, Наврўзим.

Бугун кулиб, эрта йиғлайсан нечук?
Мендек ошиқмисан ё дили куюк?
Найлай, дил изҳори ғунчадек тугук,
Оғзингдан гуллабон қўйма, Наврўзим.

Бу ғунчанинг бир кун очилмоғи бор,
Ҳадикдан дил титрар, дунё келар тор.
Рад этсанг ўтарман кўрмайин баҳор,
Оғзингдан гуллабон қўйма, Наврўзим...

Собир ЎРМОНОВ,
Юқоричирчиқ тумани.

ҚЎШМА КОРХОНА ҲАҚ ЭКАН...

ГАЗЕТАМИЗНИНГ 1998 йил, 28 март сонида «Божхона бекати» рукни остида республика божхона қўмитасининг «Гапбайжон»дан «Совбайжон»га сарлавҳали ахборотномасида вилоятимиз ҳудудида жойлашган «Ганжбайжан» (газетада ёзилганидек «Гапбайжон» эмас) қўшма корхонасидан Москва шаҳридаги масъулияти чекланган «Совбайжон» бирлашмасига ҳужжатда кўрсатилганидек 18 тонна ўрнига 28 тонна 500 килограмм сақич («Жевательная резинка») олиб кетилаётганлиги ҳақида гапирилиб, ушбу қўшма корхонанинг бу шубҳали «саҳийлиги» юзасидан жиноий иш қўзғатилиб, текширув ишлари бошлаб юборилганлиги ҳақида айтилган эди.

Таҳририят ушбу қўшма корхона раҳбарияти томонидан тақдим этилган ҳужжатлар ҳамда мазкур иш юзасидан текширув ўтказган Зангиота тумани прокуратурасининг «Ганжбайжан» қўшма корхонаси ходими томонидан газетада берилган ҳолат бўйича жиноий ҳаракатлар йўқлиги туфайли ушбу жиноий иш туман прокуратурасининг 1998 йил 30 июлидаги қарорига биноан тўхтатилганлигини ва қўшма корхона ходими айбсиз эканлигини маълум қилади.

ЯПОНИЯДА КУРАШ ФЕДЕРАЦИЯСИ ТУЗИЛДИ

Японида кураш федерацияси тузилди. Унинг президенти ва раиси этиб илгари машҳур курашчилар саналган Сайто Садао ва Имаюдзимо Юсакулар сайландилар.

Япония самбочилар федерацияси бош котиби, Халқаро кураш ассоциацияси (IKA)нинг спорт директори Хидео Камага курашчиларнинг янги уюшмасини ташкил этиш ташаббускорларидан биридир. У мазкур фахрий лавозимга ўтган йили сентябрь ойида Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун ўтказилган кураш бўйича биринчи халқаро турнир чоғида бўлиб ўтган ассоциациянинг таъсис конгрессида сайланган. Хадео Камага ушбу конгрессда фахрий меҳмон сифатида қатнашган эди.

Жаноб Камага «Жаҳон» ахборот агентлиги мухбири билан бўлган суҳбатда Ўзбекистонда барпо этилаётган жаҳон андозаларига жавоб берувчи янги спорт мажмуалари, мамлакатда спортни, хусусан унинг кураш турини ривожлантиришга бўлган диққат-эътибор унда катта таассурот қолдирганини сўзлаб берди.

— Мен ва менинг ҳамкасбларим ўзбек миллий курашининг японияликлар орасида оммалашувида фаол иштирок этяпмиз, — деди жаноб Камага. — Спортнинг ушбу турига бағишланган суратлар мажмуаси босмадан чиққан, японларнинг «Борьба» деб номланган оммабоп журналида эса бу ҳақда мақола эълон этилган. Яқинда Токиода ўттиздан зиёд машҳур япон спортчилари иштирокида ўтган кураш бўйича биринчи мусобақада 73, 90 килограммгача ва ундан зиёд вазн тоифалари бўйича ғолиблар аниқланди. Ушбу томоша маҳаллий спорт ишқибозлари диққатини ўзига жалб этгани мамлакатимизда курашнинг ушбу турини ривожлантиришнинг ёркин истиқболларига умид боғлашга ундайди.

Маҳаллий мутахассисларнинг эътирофларига кўра, курашни спортнинг олимпиада турлари қаторига киритишга тўла асос бор деб ҳисоблаш мумкин. Шуни яна қўшимча қилиб айтиш керакки, япониялик курашчилар шу йилиёқ Ўзбекистонга келиб, кураш бўйича биринчи халқаро чемпионатнинг соврини учун кучларини синаб кўриш ниятидалар.

Музаффар ЗОҲИДОВ,
«Жаҳон» АА мухбири.
Токио.

O'ZBEKISTON 1999 CHEMPIONATI

КАРВОНБОШИЛАР ҒАЛАБАСИ

КУНИ кеча республикамиз ўйингоҳларида олий табақа жамоалари навбатдаги олтинчи тур учрашувларини ўтказдилар. Дарвозаларга 18та тўп киритилди. Энг йирик ҳисоб Қаршида қайд этилди. Майдон эгалари «Трактор» жамоаси устидан 4:0 ҳисобида йирик ғалабага эришдилар.

Тошкент вилоятининг «Дўстлик» жамоаси Навоийда «Зарафшон»га қарши майдонга тушиб, фаол ҳаракатлари билан ташаббусни ўз қўлига олди. Биринчи бўлимнинг ўзидаёқ Ойбек Усмонхўжаев майдон эгалари дарвозасига тўп киритиб, ҳисобни очди. Иккинчи бўлимда ҳар икки жамоа ҳужумлари қизғин давом этди. Лекин дарвозалар даҳлсиз қолди. Ойбек Усмонхўжаев киритган ягона тўп учрашув тақдирини ҳал қилди. «Дўстлик» ҳисобидаги очколар 16тага етди.

Вилоятимизнинг олий табақадаги иккинчи вакили Бекободнинг «Металлург» жамоаси ўз майдонида бешинчи турда мамлакат чемпиони «Пахтакор» устидан 3:2 ҳисобида ғолиб чиққан Қўқоннинг «Темирйўлчи» жамоасини қабул қилди. Олдинги турда Янгиерда майдон эгаларини енгган «Металлург» бу сафар ҳам кўтаринки руҳда тўп сурди ва ўйиннинг бошиданоқ рақиб ҳимоячилари ва дарвозабонини саросимага солиб қўйди. Учрашувнинг ўн учинчи дақиқасида ҳужумчи Ҳайрулла Аскаралиев меҳмонлар дарвозасига тўп киритди. Қиркинчи дақиқада Ғайрат Одилов меҳмонлар дарвозасига иккинчи тўпни йўллади. Иккинчи бўлимда ҳар икки жамоа ҳужумкор руҳда ҳаракат қилган бўлсада, ҳисоб ўзгармади. Натижада муҳим ғалабага эришган «Металлург» ҳисобидаги очколар 7тага етди.

Олтинчи турнинг марказий учрашувларидан бири Тошкентда бўлиб ўтди. «Пахтакор» Наманганнинг «Навбаҳор» жамоасини қабул қилди. Ўйин бошиданоқ ҳар иккала жамоа майдонга ғалаба учун тушганликларининг исботи сифатида кетма-кет ҳужумлар уюштирди. Меҳмонлардан Рашид Ғофуров, Шуҳрат Раҳмонқулов, Саид Турсунов ва Леонид Кошелевлар майдонда жуда фаол ҳаракат қилиб, «Навбаҳор»нинг ташаббусга эришишини таъминладилар. Лекин майдон эгалари кетма-кет ҳужумларни уюштириб турдилар. Йигирма тўртинчи дақиқада меҳмонлар дарвозаси томон белгиланган жарима тўпини Александр Хвостунов моҳирлик билан тепиб, ҳисобни очди. Шундан сўнг пахтакорчилар ҳужумга зўр бердилар. Қирқ иккинчи дақиқада меҳмонлар «Пахтакор» ўйинчисига қарши қўпол ҳаракат қилганликлари учун ўн бир метрлик жарима тўпи билан жазоландилар. Уни Игорь Шквирин дарвозага аниқ йўллаб, ҳисобни 2:0га етказди. Бир дақиқа ўтар-ўтмас меҳмонларнинг қарши ҳужуми вақтида майдон эгалари ҳимоячилари қоидани буздилар. Белгиланган жарима тўпини Леонид Кошелев Павел Бугало қўриқлаётган дарвозага чиройли йўллаб, ҳисобни ўзгартирди. Иккинчи бўлимда Игорь Шквирин ўрнига майдонга тушган Азамат Абдураимов майдон эгалари ҳужумини муваффақиятли якунлаб, учинчи тўпни киритди. 3:1 ҳисобида ғалаба қозонган пахтакорчилар очколарини ўнтага етказиб, кучли олтиликка кириб олдилар.

Урганчда «Хоразм» жамоаси мамлакатимизнинг бир неча бор чемпиони «Нефтчи» жамоаси билан учрашди. Ўйиннинг йигирма учинчи дақиқасида «Хоразм» ўйинчиси Аркадий Чечелницкий қўпол хатога йўл қўйиб, ўз дарвозасига тўп киритиб юборди.

Иккинчи бўлим майдон эгаларининг ҳужуми билан бошланди. Ҳамза Жабборов қирқ саккизинчи дақиқада меҳмонлар дарвозасига тўп киритиб, ҳисобни тенглаштирди. Қизиқарли ўтган учрашув 1:1 ҳисобида жанговар дуранг билан якунланди.

Бухорода майдон эгалари бу йилги дебютант ва пешқадамлардан бири бўлган «Самарқанд» жамоасини қабул қилиб, йирик ҳисобда мағлубиятга учрадилар. Майдон эгалари дарвозаси уч марта ишғол қилинди. Бу учрашувда Равшан Бозоров икки тўп муаллифи бўлиб, ўзининг олий табақа ўйинларида киритган тўплари сонини 100тага етказди.

«Андижон» — «Сурхон» ҳамда «Суғдиёна» — «Янгиер» учрашувларида 1:0 ҳисоби қайд этилди.

Олти турдан сўнг «Самарқанд» ва «Дўстлик» жамоалари 16тадан очко тўплаб, жадвалда карвонбошилик қилмоқда. «Хоразм» жамоасида 13та очко бор. «Насаф» 12 очко билан тўртинчи ўринни эгаллаб турипти. «Нефтчи» жамоаси бешинчи, «Пахтакор» жамоаси олтинчи ўринда.

Навбатдаги еттинчи тур ўйинлари 30 апрель куни ўтказилади. Унда «Дўстлик» «Андижон»ни қабул қилади. «Самарқанд» эса «Насаф»ни, «Нефтчи» — «Пахтакор» билан учрашади.

Талъат ЮСУПОВ.

Об-ҳаво

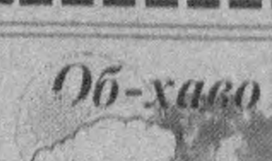

РЕСПУБЛИКА об-ҳавони кузатиш бош бошқармасидан хабар қилишларича, 21-25 апрель кунлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида об-ҳаво ўзгариб туради. Вақти-вақти билан момақалдироқ бўлиб, ёмғир ёғиш эҳтимоли бор. Шамолнинг тезлиги ҳар сонияда 15-20 метргача кучаяди. Кечалари 2-7, кундуз кунлари эса 12-17 даража атрофида илиқ бўлади. Ҳафтанинг охирига бориб, ҳарорат аста-секин кўтарилиб, кундуз кунлари 20-25 даража иссиқ бўлиши мумкин.

Тошкент вилояти, Оққўрғон туманидаги 6-ўрта мактаб томонидан Садиров Мирзоҳид Хожаахметович номига берилган OR-A № 396838 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Тошкент шаҳар, Яккасарой туманидаги «Континент — МСМ» хусусий фирмаси **ТУГАТИЛАДИ.** Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида 41-03-05 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

Чилонзор туманидаги «НУШКЕНТ» хусусий фирмаси **ТУГАТИЛАДИ.** Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида 45-17-43 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

Чилонзор туманидаги «АФРОСИЁБ» ташқи иқтисодий алоқа ассоциацияси **ТУГАТИЛАДИ.** Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида 45-17-43 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

Паркент туманидаги «Бўстон» ширкатлар уюшмаси **ТУГАТИЛАДИ.** Ташкилотлар билан ўзаро ҳисоб-китоблар 15 майгача ўтказилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48 Эълонлар: 133-40-48, 136-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0268. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ. Адади 11.937 нусха.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: якка обуначилар учун 205, ташкилотлар учун 206. Босишга топшириш вақти – 20. 30. Босишга топширилди – 21.00. 1 2 3 4 5 6